Dziś 8 stron — tabela loterii państwowej 3-go dnia ciągnienia

Cena egzemplarza zł 3
Pobieranie wyższej opłaty jest nadużyciem

Wydanie B.

Prenumerata miesięczna wynosi zł 60 + 10 zł za doręczenie zamiejsc. + 5 zł za doręczenie miejscowe

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Rok II | Telefony Centrali w Bydgoszczy 33-41 i 33-42 (czynne całą dobę) Centrala zamiejscowa 90. Rozmównica publiczna 19-07 Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12 | Piątek, dnia 21 czerwca 1946 r. | Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW" Konto PKO „ZRYW" Nr VI—135 PKO „I.K.P." Nr VI—140 Konto bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy | Nr 165

Pertraktacje amerykańskie

o pożyczkę dla Polski

posuwają się pomyślnie naprzód

PARYŻ (ms). Reuter donosi z Waszyngtonu, że nowe pertraktacje w sprawie amerykańskiej pożyczki dla Polski posuwają się pomyślnie naprzód. Jak wiadomo, poprzedni układ o kredyty dla państwa polskiego w wysokości 90 milionów dolarów nie doszedł do skutku.

Na podstawie dzisiejszych wiadomości można wnioskować, że stosunki polsko-amerykańskie doznały poprawy.

Pancernik „Schleswig Holstein" wydobyty!

Prac dokonała ekipa sowiecka

GDYNIA (tel. wł.). Ekipa sowiecka po długiej pracy wypompowała wodę z pancernika niemieckiego „Schleswig Holstein" zatopionego przez lotnictwo anglo-amerykańskie przy nabrzeżu rumuńskim. Po wypompowaniu wody dziury zostały załatane i pancernik zostanie przesunięty w inne dogodniejsze miejsce celem zupełnego podniesienia.

W dniu 17 czerwca br. został do tego stopnia wyreperowany, że będzie można przeprowadzić go na inne miejsce.

Tel-Aviv otoczony wojskiem i czołgami

W czasie zamieszek zginęło 10 osób i 10 zostało rannych — Żydzi przeciw Wielkiej Brytanii

LONDYN (ms). Z Palestyny donoszą, że Tel-Aviv został otoczony przez wojska i policję z czołgami i opancerzonymi samochodami we wszystkich ważniejszych punktach. Żołnierzom brytyjskim wszystkich stopni zabronione jest wejście do miasta. W Haifie i Tel-Avivie wprowadzono godzinę policyjną w związku z uprowadzeniem w Tel-Avivie 5 oficerów brytyjskich przez bandę uzbrojonych Żydów.

W czasie ostatnich zamieszek w Tel-Avivie zostało 10 zabitych, 10 rannych. Wiele osób aresztowano.

Zespół patriotycznych organizacji żydowskich odpowiedzialność za zamieszki składa na Wielką Brytanię. W wydanym komunikacie Żydzi podkreślają, że Palestyna nigdy nie będzie brytyjską bazą wojskową.

Niemcy przygotowali

70000 ton gazów trujących

HAMBURG (ZAP). Niemiecka łódź podwodna z ładunkiem 600 ton jednego z najstraszliwszych gazów trujących, jakie mieli Niemcy przygotowane podczas wojny, wypłynęła na pełne morze, gdzie zostanie zatopiona na zachód od wybrzeża Norwegii w głębinie morskiej. Jak zakomunikowali oficerowie armii amerykańskiej, którzy zajmują się tymi operacjami, będzie to pierwszy wypadek masowego niszczenia niemieckiego gazu trującego w Europie. Ogólną ilość tej straszliwej broni, która zabija człowieka w ciągu trzech minut, oblicza się na 70.000 ton.

Z konferencji ministrów w Paryżu

Dyskusję cechuje większa giętkość

Różnica zdań w sprawie odszkodowań włoskich

PARYŻ (ms). Czterej ministrowie spraw zagranicznych obradowali w dalszym ciągu nad kwestią odszkodowań włoskich, jednak żadnych decyzji nie powzięto.

Różnicę zdań wywołuje nie tyle sprawa samych odszkodowań, ile sposób dokonywania wpłat. Min. Mołotow ponowił żądanie uiszczenia przez Włochy 100 milionów dolarów, przy czym kwota ta pokryta miałaby być w towarach produkcji włoskiej w ciągu najbliższych 6 lat. Min. Bevin i Byrnes wypowiedzieli się przeciwko temu, oświadczając, że byłoby to stałym obciążeniem, utrudniającym powrót Włoch do normalnych warunków gospodarczych. Ponadto obaj ministrowie opowiedzieli się za tym, aby wielkie mocarstwa zrezygnowały ze swych żądań reparacyjnych na rzecz małych państw: Grecji, Jugosławii i Abisynii. Następnie zaproponowali aby odszkodowania te pokryte zostały z aktywów włoskich na Węgrzech, Rumunii i Bułgarii, 2 statków znajdujących się w Nowym Jorku, sprzętu wojennego i włoskich okrętów wojennych. Min. Bidault oświadczył, że Francja zamierza ograniczyć swe żądania do dochodu z aktywów włoskich znajdujących się we Francji i włoskiego sprzętu wojennego.

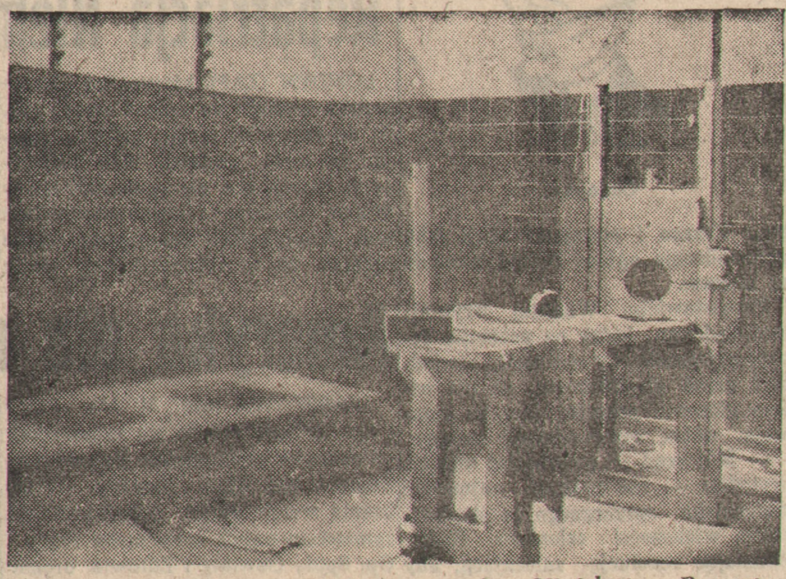
Po przerwie min. Bidault opuścił posiedzenie, udając się na defiladę z okazji 6-ej rocznicy oświadczenia de Gaulle'a, że Francja mimo polityki marsz. Petain walczyć będzie przeciwko osi.

Korespondenci są zdania, że mimo nieosiągnięcia porozumienia, dyskusję cechowała większa giętkość niż poprzednio, co stwarza pewne nadzieje.

Skon prof. Feldmana

KRAKÓW (PAP-ms). W Krakowie zmarł nagle Józef Feldman, wybitny historyk polski, prof. UJ. Był historykiem dziejów nowożytnych polskich i powszechnych, członkiem PAU i zasłużonym działaczem Polskiego Tow. Historycznego. Wydał szereg prac w języku polskim.

Dzieło Artura Greisera

Gilotyna zainstalowana w więzieniu przy ulicy Młyńskiej w Poznaniu.

Anglia zwraca Polsce złoto

Z 7 milionów ft. szterl. polskiego złota wywiezionego do Anglii w 1939 r., otrzymamy 4 miliony ft. szterl.

LONDYN (PAP). Reuter donosi, że rokowania angielsko-polskie w sprawie długu wojennego zbliżają się do pomyślnego zakończenia. Według wiadomości Reutera, porozumienie między prezesem Banku Narodowego Drożniakiem i brytyjskim ministerstwem skarbu zostało osiągnięte szybko i rokowania w ciągu ostatnich 2 tygodni dotyczyły głównie spraw natury technicznej.

Należy się spodziewać, że na zasadzie umowy, która zostanie podpisana w ciągu najbliższych dni, Polska zapłaci 3 miliony funtów szterlingów w złocie z ogólnej kwoty rezerwy złota w wysokości 7 milionów funtów, znajdujących się w Wielkiej Brytanii. Pozostałe 4 miliony funtów zostaną natychmiast oddane do dyspozycji rządu polskiego.

Wywiad niemiecki

zamordował króla Borysa

Rewelacyjne zeznania Papena w procesie norymberskim

NORYMBERGA (PAP). Papen, odpowiadając na pytania prokuratora angielskiego sir Maxwella Fyfe, oświadczył, że kiedy w 1932 r. zaproponował Hitlerowi stanowisko wicekanclerza, Göring miał odpowiedzieć: „Führer nigdy nie zgodzi się być żadnym „wice". Hitlerowcy domagali się bowiem władzy całkowitej. Papen zgodził się sam zostać wicekanclerzem, aby spiskować z Hitlerem w celu obalenia kanclerza von Schleichera. Oskarżony zmieszał się, gdy prokurator przypomniał mu, jego służalczą postawę nazajutrz po „krwawej kąpieli" 30 czerwca 1934 r. Następnie prokurator odczytał dokument najbardziej obciążający Papena. Były to zeznania charges d'affaires Stanów Zjedn. w Austrii, Mossorsmith.

Oskarżony wypiera się stanowczo wszelkich związków z hitlerowcami austriackimi, przytaczając na poparcie swoich słów pogłoski, że hitlerowcy mieli zamiar zamordować go, ażeby zdobyć pretekst do wkroczenia do Austrii. Radca ambasady niemieckiej w Wiedniu baron von Ketteler był istotnie zamordowany wkrótce po „Anschlussie".

Następnie Papen wyjaśnia, że król bułgarski Borys został zamordowany przez wywiad niemiecki. Pomimo niezadowolenia Hitlera po zerwaniu stosunków dyplomatycznych niemiecko-tureckich Papen powrócił do Niemiec. Tam jednak, jak twierdzi, znajdował się wciąż pod strażą gestapo i był więźniem we własnym domu.

Hitlerowcy działają

w Niemczech coraz jawniej

HAMBURG (ZAP). W Niemczech znów pojawiają się swastyki, a jednocześnie mnożą się charakterystyczne incydenty. Jeśli ktoś chce je zaobserwować musi wstać wcześnie rano, zanim policja brytyjska oraz niemiecka pousuwa napisy itp. W Hamburgu hitlerowcy przymocowali na wieży kościelnej flagę ze swastyką. W Hildesheim wymalowali na pomniku Bismarcka napis: „Heil Hitler". W Holzminden członkowie b. „Hitlerjugend" napadli na żołnierza brytyjskiego, powalili go na ziemię i zerwali mu epolety. Niemcy coraz bardziej interesują się kobietami, które utrzymują stosunki z żołnierzami angielskimi. W niektórych miejscach pojawiają się spisy takich kobiet, wywieszane publicznie.

W strefie brytyjskiej uwięziono dotychczas 26.000 członków partii hitlerowskiej.

Bidault jedynym kandydatem

PARYŻ (PAP-ms). Francuskie zgromadzenie konstytucyjne zebrało się wczoraj celem dokonania wyboru nowego premiera. Obecnie Bidault jest jedynym kandydatem na premiera. Do jego wyboru potrzeba jednak 2/3 wszystkich głosów.

Trzecie „tak" referendum

Kiedy naród polski w czasie pierwszej wielkiej wojny światowej w walce o swą niepodległość uzyskał wreszcie stanowisko partnera zarówno w kraju jak i w sferach międzynarodowych, różne były opinie co do granic nowo mającego powstać Państwa Polskiego. Różnice w opiniach dotyczyły tak granic zachodnich i wschodnich, jak i północnych i południowych. Po prostu z trudem można było określić, jakie powinny być graficzne podstawy terytorialne tworzącego się Państwa Polskiego. Na terenach zachodnich, choć sięgaliśmy etnicznie daleko w ziemie śląskie, na skutek procesu długowiekowej kolonizacji niemieckiej mieliśmy milion Niemców. Na ziemiach wschodnich, południowo-wschodnich i północno-wschodnich sięgaliśmy silnymi skupiskami po Rogów a nawet dalej, na północy byliśmy na Litwie, Łotwie, a nawet w Estonii. Były to skutki naszej terytorialnej wędrówki na międzymorzu bałtycko-czarnomorskim, spowodowanej długowiekowym naporem germańskim z zachodu na wschód i nieszczęsnej zmiany kierunku naszej polityki.

Proces terytorialnego przesuwania się Państwa Polskiego, a z nim masy etnicznej polskiej, datujący się od czasów jagiellońskich, skończył się. Dzięki wielkiemu zwycięstwu aliantów nad Niemcami w ostatniej wojnie Państwo Polskie wraca do ściśle określonych granic mając za podstawę jednolity układ geograficzny ziem.

W tych nowych granicach Państwa Polskiego zbieramy dziś wszystkie siły etniczne Polski. Są to bodajże sprawy bez precedensu w dziejach politycznych Europy. Tak wielkich przeobrażeń wewnętrznych i zewnętrznych nie przeżyło dotychczas żadne z państw europejskich. Ale w tym stwierdzeniu jest i zarazem miara trudności, jakie stoją przed nami. Nie łatwo bowiem uczuciowo jak i myślą przejść do porządku dziennego nad tak ważkim przeobrażeniem.

Zastanówmy się i powtórzmy pytanie — czy istnieje naród albo państwo w Europie, które by po tysiącu lat swego istnienia musiało się zastanowić nad tym, jakie są jego podstawy geograficzne. Nie znajdziemy prócz Polski takiego państwa. Czy w tym nie ma wielkiej wymowy dziejów, że nauka polska zastanawiać się musi nad tym, gdzie jest i gdzie być powinna siedziba Narodu Polskiego. Pomyślmy tylko, po tysiącu lat naszego istnienia. Dziś wróciliśmy, skąd wyszliśmy, tzn. w dorzecze Odry. Zdawałoby się więc, że sprawa jest załatwiona. Niestety nie. Na przeszkodzie stoją nam trudności zarówno polityczne i emocjonalne w kraju jak i za granicą. Na skutek zagubienia w narodzie tradycji dawnej piastowskiej myśli politycznej i zdecydowanej zmiany kierunku naszej ekspansji na wschód, zerwane zostały nie tylko więzy uczuciowe narodu z ziemiami dziś odzyskanymi, ale zamarła w tradycjach życia narodu, zachodnia myśl polityczna Polski. Wywalczone co dopiero zachodnie i północne granice Państwa Polskiego umocnić trzeba w narodzie nie tylko siłą militarną i gospodarczą, ale przede wszystkim postawą pozytywną całego narodu. Chodzi o

być albo nie być narodu i Państwa Polskiego. Nauka historii jest tutaj aż nadto wymowna. O tej nauce nie możemy zapomnieć.

Chodzi o odpowiedź w sprawie trzeciego „tak“ w referendum ludowym na pytanie: „czy chcesz granicy na Odrze, Nisie i Bałtyku“. Sprawa trzeciego „tak“ ma aspekt specjalny. Tu nie potrzeba agitacji ani namowy. Możemy się my, Polacy; w walce o taki czy inny ustrój w Polsce różnić, ale nie możemy się różnić w poglądach co do terytorialnych podstaw Państwa Polskiego. Wyruszywszy przed wieluset laty, skutkiem naporu germańskiego z jednej, a z winy naszej nieszczęśliwej polityki z drugiej strony, na wschód — pogubiliśmy w tej wiekowej wędrówce terytorialnej państwa, a etnicznej narodu polskiego, wszystkie elementy jedności konstytuujące siłę polityczną Rzeczypospolitej, a społeczną i duchową narodu polskiego. Na wielkim międzymorzu bałtycko-czarnomorskim nie mieliśmy ani dobrych podstaw terytorialnych Państwa Polskiego, zwichnęliśmy równowagę struktury społecznej narodu, utraciliśmy jedność gospodarczego układu, zmienialiśmy w skomplikowanym systemie interesów politycznych różnych państw koncepcje zagranicznej polityki, utraciliśmy jednolitość duchową i kulturalną narodu przez równoczesny wpływ z Rzymu i Bizancjum. Państwo Polskie padło też przede wszystkim na skutek wewnętrznej słabości. Niemcy, a szczególnie Prusy ugruntowawszy swą siłę polityczną procesem zaborów z góry w zamierzeniach swoich skazali państwo i naród polski na śmierć. 25-lecie niepodległego Państwa Polskiego po pierwszej wojnie światowej, powstałe trudem tylu pokoleń — musiało paść, było za słabe.

Chcąc uniknąć nowej katastrofy, budujemy Polskę współczesną na tych podstawach, na których budowali Piastowie. I na tym zasadza się wielkość współczesnej chwili. Niewątpliwie trudno szerokim warstwom narodu polskiego uchwycić istotę wielkich przeobrażeń. Tym większe musi mieć zaufanie do rozumu politycznego przywódców życia narodowego wyprzedzających myślami naród. Ale nie może zawieść instynkt narodu. A instynkt nam dzisiaj mówi prosto i wyraźnie: granice na Odrze, Nisie i Bałtyku to największy cios wymierzony w odwiecznego naszego wroga, to pozbawienie go militarnych i politycznych baz operacyjnych w dorzeczu Odry i Wisły. Nad wyraz ciężkie doświadczenia wieków każą nam dzisiaj poprawiać błędy przeszłości. Powróciliśmy na dzierżawy Piastowskie zdecydowaną wolą narodu. Świadomi wielkiej próby w dziejowej chwili kształtujemy nową Polskę samodzielnym aktem woli.

Trzecie „tak“ nie jest, nie może być przedmiotem wewnętrznych targów politycznych. Jest sprawą ogólno-narodową.

Trzecie „tak“ — to wyraz naszego rozumu politycznego.

Trzecie „tak“ jest to odpowiedź całej walczącej Polski o szczęście i pomyślność narodu.

Trzecie „tak“ jest odpowiedzią za tych, co legli w boju i legli pomordowani za szczęście, wielkość i niepodległość Polski.

Trzecie „tak“ — to odpowiedź narodowi niemieckiemu — aby się nie łudził, aby już nigdy nie liczył na naszą słabość.

Trzecie „tak“ jest to odpowiedź przyjacielom Niemiec frymarczącym dziś na rynkach politycznych Europy i świata interesami politycznymi Polski i przelaną krwią naszych żołnierzy.

Trzecie „tak“ to po Grunwaldzie militarnym Trzeciej Rzeszy Grunwald polityczny dla wiecznie tych samych Niemców.

Trzecie „tak“ — to ostateczne zwycięstwo Rzeczypospolitej, zapewniające narodowi polskiemu bezpieczeństwo i upragniony pokój.

Edward Serwański

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa w sprawie Hiszpanii

Łączne zerwanie stosunków z gen. Franco

Oświadczenie delegatów Anglii i Związku Radzieckiego

NOWY JORK (ms). Na ostatnim posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa delegat radziecki Gromyko przeciwstawił się rezolucji obejmującej propozycję podkomisji Rady w sprawie reżimu gen. Franco. Rezolucja przeszła 9 głosami przeciwko 1 — (Zw. Radziecki) i przeciwko Holandii, wstrzymującej się od głosowania. Rezolucja zaleca zgromadzeniu ogólnemu ONZ zerwanie stosunków z gen. Franco i powzięcie akcji jaką zgromadzenie ogólne będzie uważało za słuszne.

Cadogan

Przedstawiciel Wielkiej Brytanji lord Cadogan, który na początku debaty był przeciwny rezolucji, oświadczył przed głosowaniem, że nie będzie głosował przeciw lecz za rezolucją, wobec wprowadzonej zmiany.

— Mój rząd — powiedział delegat brytyjski — nie pragnie zajmować stanowiska sprzecznego ze stanowiskiem większości członków Rady. Składając rezolucję zalecającą, aby zgromadzenie ogólne zadecydowało łączne zerwanie stosunków z gen. Franco, delegat Australii zakończył debatę, prosząc delegata Zw. Radzieckiego o nieprzeciwstawianie się decyzji Rady.

Przed tym jeszcze Gromyko oświadczył, że ocenia wysiłki Australii i innych członków Rady, zmierzające do uzgodnienia poglądów, ale konieczne jest powziąć decyzję, która byłaby słuszna i sprawiedliwa. Gromyko przeczytał doniesienia jednej z agencji madryckich, że koła polityczne w Madrycie są zadowolone ze stanowiska zajętego przez delegata W. Brytanii.

Delegat Polski podkreślił, że nikt nie występował w obronie reżimu Franco, a jeśli były jakieś różnice, to dotyczyły one jedynie sposobu postępowania przeciwko gen. Franco. Prof. Lange wyraził następnie ustępującemu przewodniczącemu Rady, delegatowi Autsralii, podziękowanie i uznanie za prowadzenie obrad. Kolejnym przewodniczącym Rady został przedstawiciel Meksyku.

Repatriacja Niemców z Hiszpanii

LONDYN (ZAP). Marynarka amerykańska wysłała na rozkaz swego rządu do Hiszpanii statek, mogący przyjąc na swój podkład 947 podróżnych. Statek ten, zatrzymawszy się w Bilbao, zabierze Niemców-repatriantów. Amerykański departament stanu ogłasza, że w Hiszpanii żyje około 2.200 hitlerowców, wielu wraz z rodzinami, a ich repatriację zamierzają Sprzymierzeni przeprowadzić jak najprędzej. W rachubę wchodzi 931 urzędników, 794 agentów-sprawozdawców, 450 fachowców technicznych, uczonych, inżynierów i kupców oraz 30 członków straży granicznej.

Ameryka dla dzieci polskich

WARSZAWA (ms). W Min. Pracy i Opieki Społ. odbyło się nadzwyczajne zebranie komitetu dla Koordynacji Zagranicznej Akcji Pomocy. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele zainteresowanych ministerstw Pracy i Op. Społ., Oświaty i Zdrowia, organizacyj społecznych, UNRRA i Rady Polonii Amerykańskiej. Pomoc dzieciom polskim polegać będzie na przesyłaniu paczek indywidualnych, a to celem nawiązania bezpośredniego kontaktu między opiekunami i obdarowanymi dziećmi. Zorganizowanie akcji pomocy powierzono Podkomitetowi Pomocy Dzieciom i Młodzieży i postanowiono powołać do życia patronat honorowy celem podkreślenia wagi, jaką przedstawia sprawa pomocy dzieciom.

Prawnicy polscy w czasie okupacji

Apel o materjały w celach weryfikacyjnych

WARSZAWA (ms). Dekret z 24 maja przewiduje powołanie Specjanej Komisji Weryfikacyjnej dla adwokatów i aplikantów. Komisja ta ma badać, czy zachowanie się poszczególnych adwokatów i aplikantów w okresie okupacji było nienaganne pod względem obywatelskim, społecznym i zawodowym.

Okręgowa Rada Adwokacka zbiera materiały co do adwokatów i aplikantów, których nieetyczne zachowanie w okresie okupacji uzasadnia postawienia ich przed Komisją Weryfikacyjną.

W związku z powyższym Rada Adwokacka prosi wszystkich, którzy posiadają jakiekolwiek informacje i dane o zachowaniu się członków adwokatury w czasie okupacji w sposób nie licujący z godnością Polaka lub z wymogami etyki, aby zechcieli powiadomić o tym Okr. Radę Adwokacką w Warszawie, ul. Nowogrodzka 12.

Wszyscy, którzy dostarczą rzetelnych i istotnych informacyj, spełnią obowiązek obywatelski.

Muzeum pamiątek polskich w Oświęcimiu

WARSZAWA (ms). Na terenie obozu w Oświęcimiu znajduje się wielka ilość materiałów budowlanych, które są rozprowadzane do poszczególnych komitetów odbudowy, jak w Miechowie, Nowym Targu itp. Znaczną część tych materiałów otrzymała Warszawa. Poważne ilości przeznaczono dla Podhala. Na cele muzeum pamiątek martyrologii polskiej przeznaczono i zabezpieczono budynki znajdujące się na terenie obozu.

Zewsząd Polacy wracają

Nowe transporty z Francji, Jugosławii i Saksonii

WARSZAWA (ms). Do kraju wracają Polacy nie tylko ze Związku Radzieckiego, ale również z Francji, Jugosławii, Saksonii. Z Francji poza górnikami polskimi, chcą przybyć do kraju rolnicy. W Paryżu odbył się niedawno walny zjazd osadników i robotników rolnych we Francji, na którym omawiano zagadnienie powrotu do ojczyzny.

Z Jugosławii przybyło już 17 transportów obejmujących ponad 5.000 osób przeważnie rolników i rzemieślników. Z Saksonii przyjedzie około 300 rodzin.

Repatrianci osadzeni są przeważnie na Dolnym i Górnym Śląsku. Górnicy skierowani zostali do Wałbrzycha lub do innych ośrodków węglowych. Wielu z nich kierowanych jest na Pomorze, gdzie rolnicy otrzymują gospodarstwa poniemieckie.

Repatriantami zajmuje się PUR, który pomaga im w uzyskaniu pracy i osiedlaniu się.

Pomoc szwedzka dla Europy

SZTOKHOLM (ZAP). Dziennik „Ny Dag" podaje zestawienie pomocy szwedzkiej dla zniszczonej przez wojnę Europy w ciągu roku od czasu zakończenia wojny. Pomoc szwedzka szła w trzech kierunkach: pożyczek państwowych, państwowych darów i wreszcie pomocy jednostek. Wartość tego wszystkiego ocenia się na dwa i trzy czwarte miliarda koron szwedzkich. Same dary państwowe w roku 1945/46 wynoszą 454 miliony koron szwedzkich. Pożyczek państwowych udzielono na sumę powyżej dwóch miliardów. Połowę z tego stanowią pożyczki na odbudowę, a zostały one udzielone tuż po ukończeniu wojny celem zakupu w Szwecji najpotrzebniejszych przedmiotów. Kredyty te mają charakter czysto handlowy, a udzielano ich w łączności z umowami handlowymi.

Prócz pomocy finansowej Europa otrzymała pomoc w formie żywności i innych towarów, jak drzewnych, włókienniczych, skór niewyprawionych i lekarstw. Poza tym Szwecja gościła na swych ziemiach 78.550 dzieci z Finlandii, Norwegii, Holandii, Francji i Belgii.

Podnieść musimy również pomoc, jakiej Szwecja udzieliła tysiącom Polaków, wyratowanych z niemieckich obozów koncentracyjnych.

Jednogłośny wybor Benesza

PRAGA (FA). Rozgłośnia praska podała wiadomość o jednogłośnym wyborze Edwarda Benesza na stanowisko prezydenta Czechosłowacji. Wyboru dokonało nowe Zgromadzenie Narodowe.

„Dar Pomorza"

wypłynął na pełne morze

GDYNIA (PAP-ms). Statek szkolny „Dar Pomorza" wypłynął 15 czerwca po raz pierwszy na morze. Na statku wyjechało 90 uczniów Państw. Szkoły Morskiej i 36 osób załogi.

Powrót do kraju artystek malarek

WARSZAWA (PAP-ms). Ze Sztokholmu przybyły dwie artystki malarki polskie Maja Berezowska i Jadwiga Simons, powitane przez przedstawicieli wydz. sztuki i kultury zarz. miejskiego, prasy, świata artystycznego i rodziny. W czasie pobytu w Szwecji artystki rozwijały działalność artystyczną, wystawiając swe prace w Sztokholmie, Göteborgu, Malmö, Kopenhadze.

Wezwanie do strajku w Grecji

LONDYN (ms). Wezwanie do strajku ogólnego, ogłoszone przez grecką federację pracy, nie dało rezultatu. Wszystkie zakłady użyteczności publicznej były w ruchu, stanęło jedynie kilka fabryk w związku z porzuceniem pracy przez robotników. Strajk proklamowano w związku z przyjętymi przez parlament, ustawami dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego.

Polska pod znakiem referendum

WARSZAWA (ms). W związku ze zbliżającym się głosowaniem ludowym, na ostatnim posiedzeniu Wydz. Kultury i Oświaty przy Radzie ZZ postanowiono zorganizować cykl występów w fabrykach i ośrodkach robotniczych w Warszawie z prelekcjami i pogadankami na temat referendum.

W sali posiedzeń KRN odbędzie się zgromadzenie w sprawie głosowania, zorganizowane przez Zarząd Okręgowy Zw. Zaw. Prac. Państw.

W Krakowie odbył się drugi walny zjazd kół miejscowych Okr. Krak. ZZ Prac. Poczt i Telekomunikacji, który przyjął rezolucję w sprawie referendum, wzywającą członków do wytężonej akcji propagandowej.

W Łodzi wzrasta zainteresowanie społeczeństwa, czego dowodem jest wzrastająca frekwencja sprawdzających listy uprawnionych do głosowania. Coraz częściej słyszy się dyskusje na temat referendum. Akcja propagandowa zarówno w mieście jak i na wsi rozwija się.

Na Dolnym Śląsku odbył się szereg wieców. Na specjalne podkreślenie zasługuje żywy udział kupiectwa i rzemiosła dolnośląskiego w pracach przygotowawczych do referendum.

Wiece w sprawie głosowania ludowego odbyły się również w Elblągu i Malborku.

W starostwie powiatowym w Opolu na odprawie wójtów, sołtysów i organów milicji powiatowej omawiano przygotowania do referendum.

Na zebraniu Związku Akademików Bydgoszczan powzięto rezolucję wzywającą młodzież akademicką do gremialnego wzięcia udziału w głosowaniu.

Jeńcy niemieccy oglądają filmy

o zbrodniach w obozach koncentracyjnych

HAMBURG (ZAP). Wszyscy jeńcy niemieccy musieli oglądać filmy o obozach koncentracyjnych. Reakcja widzów była bardzo rozmaita. Film u jednych budził grozę i zupełne przygnębienie na widok morderstw popełnianych w obozach. Duży procent widzów bronił się przed przytłaczającym wrażeniem, jakie film robił, lekceważeniem filmu i uważaniem go za fałsz propagandowy. Jak podają obserwatorzy angielscy, zdecydowani hitlerowcy, bo i tacy są jeszcze wśród jeńców, uprawiali szczególną propagandę przeciw prawdziwości filmu.

Hartley Shawcross opuścił Polskę

WARSZAWA (PAP-ms). Naczelny prokurator brytyjski w Norymberdze, sir Hartley Shawcross opuścił Warszawę, udając się do Pragi, żegnany na lotnisku przez przedstawicieli władz i ambasady brytyjskiej.

Sir Shawcross oświadczył przed odlotem redaktorowi PAP, że jest zadowolony z wizyty w Polsce, w czasie której miał możność przeprowadzenia przyjaznych rozmów z czołowymi przedstawicielami kół politycznych i prawniczych. Spodziewa się, że na jesieni odwiedzi znów Polskę, dla której żywi duże uczucie sympatii.

30 czerwca naród wypowie się

w głosowaniu ludowym w kapitalnych zagadnieniach państwowych

Pamietaj, że jest to dla życia narodu akt niezwykle doniosły i bacz aby Twojego nazwiska nie zbrakło na liście głosujących

Bilans zbrodni Artura Greisera

Rabunek mienia i akty bezprawia

Trzy rozporządzenia -- Polak miał być tylko wołem roboczym. Sądy hitlerowskie wobec Polaków -- Kara śmierci, obozy koncentracyjne i wysiedlanie ludności

1. STANOWISKO PRAWNE W ZAKRESIE MAJĄTKOWYM

Pierwsze ograniczenia wprowadzone zostały już na samym początku okupacji. Pociągnęły za sobą zakaz obrotu nieruchomościami i przedsiębiorstwami, a w bardzo wielu wypadkach zajęcie i konfiskatę całego majątku.

Postanowienia o konfiskacie majątku polskiego zostały ujęte w trzech rozporządzeniach:

1. w rozporządzeniu o zabezpieczeniu majątku Państwa Polskiego z 15. I. 1940 r.;

2. w rozporządzeniu o publicznym zagospodarowaniu przedsiębiorstw i nieruchomości rolnych i leśnych z 12. II. 1940 r. i

3. w rozporządzeniu o traktowaniu majątku byłych obywateli państwa polskiego z 17. IX. 1940 r.

Pierwszym rozporządzeniem został zajęty cały majątek ruchomy i nieruchomy państwa polskiego z przynależnościami oraz wszystkimi wierzytelnościami, udziałami i prawami. Drugim rozporządzeniem, mającym na celu zabezpieczenie wyżywienia, zajęte zostały wszystkie przedsiębiorstwa i nieruchomości, które w dniu 1. X. 1939 r. nie były własnością osób narodowości niemieckiej, własnością państwową lub samorządową, oraz jeśli władza nie wydała innej dyspozycji co do poszczególnych obiektów — innymi słowy — odebrano nim cały polski prywatny majątek rolny i leśny. Prawo zarządu i rozporządzania (z wyjątkiem prawa aliontacji) przeszło na spółkę zwaną krótko „Ostland".

Trzecie rozporządzenie o traktowaniu majątku obywateli polskich poszło najdalej: cały majątek (wyjąwszy majątek Volksdeutschów) podlegał zajęciu, zarządowi komisarycznemu i konfiskacie. Zajęcie było obligatoryjne, gdy majątek należał do Żydów i osób nieobecnych, fakultatywne zaś, gdy było podyktowane dobrem publicznym, zwłaszcza gdy leżało w interesie obrony Rzeszy lub umocnienia Niemczyzny, majątek zajęty można było konfiskować. Majątek osób prawnych podlegał zajęciu, gdy obywatele polscy w roku 1939 posiadali przeważającą część kapitału lub wywierali rozstrzygający wpływ na zarząd. Mimo pozorów rzekomej fakultatywności zajęcia w samym rozporządzeniu, praktycznie zajęty został i uległ konfiskacie zgodnie z tajnymi postanowieniami wykonawczymi cały polski majątek nieruchomy oraz wszystkie przedsiębiorstwa.

Pozbawienie mienia łączyło się często, początkowo zawsze z wysiedleniem. Temu samemu celowi służyło tzw. przekwaterowanie z obowiązkiem pozostawienia całego dobytku.

Dzieło Artura Greisera

Fragment obozu koncentracyjnego w Zabikowie. Resztki spalonego wraz z żywymi więźniami baraku.

2. SYTUACJA W ZAKRESIE USTAWODAWSTWA PRACY

Liczne rozporządzenia uniemożliwiły Polakom wykonywanie samodzielnych zawodów przemysłowych i handlowych oraz zawodów wolnych i urzędniczych. Uruchomienie przedsiębiorstwa zależało od zezwolenia namiestnika lub upoważnionego przez niego urzędu, a w praktyce zezwoleń tych nigdy nie udzielano. Urzędnikami Polacy być nie mogli, gdyż nie posiadali obywatelstwa Rzeszy. Zezwolenia na wykonywanie wolnych zawodów dawano do odwołania jedynie lekarzom, dentystom, weterynarzom, akuszerkom i pielęgniarzom, gdy tego wymagał interes niemiecki. Nie mając prawa wyboru pracy, miał Polak obowiązek wykonywania zajęcia, do jakiego przeznaczył go urząd pracy.

Wywożenie Polaków do Niemiec wyłącznie do wykonywania pracy fizyczn., rozpoczęło się już w pierwszych dniach okupacji. W Rzeszy doznawali oni również znacznych ograniczeń w wynagrodzeniu. Polacy obowiązani byli nosić oznakę „P" (fioletowe na żółtym tle).

Najważniejsze wszakże są przepisy zarządzenia ministra pracy z 5. X. 1941 r. o traktowaniu zatrudnionych osób narodowości polskiej. Mają one na celu stworzenie absolutnego przedziału między pracownikami Polakami a Niemcami. Tak więc Polacy nie mogli korzystać z różnych zdobyczy socjalnych robotniczych. Obowiązani byli uiszczać normalne składki ubezpieczeniowe, nie otrzymując w zamian pełni świadczeń.

Wobec konfiskaty całego majątku polskiego i niemożności wolnego zarobkowania jedynymi roszczeniami przysługującymi Polakom mogły być pretensje o wynagrodzenie, ale Polacy nie mogli dochodzić sądownie nawet tych roszczeń. Rozporządzenie o pieczy prywatno-prawnej stanowi, że jeżeli sąd ma wątpliwości, czy jakie roszczenie Polaka przeciw Niemcowi nie sprzeciwia się państwowym lub narodowym postulatom, to winien zasięgnąć rozstrzygnięcia prezydenta wyższego sądu krajowego, który z kolei może żądać rozstrzygnięcia tego przez namiestnika. Ich decyzja wiąże sąd. To samo rozporządzenie każe sędziemu przy stosowaniu prawa baczyć, czy wykładnia przepisu jest korzystna dla niemieckiej racji stanu; jeśli nie jest korzystna, sędzia może odnośnego przepisu nie stosować i rozstrzygnąć tak, jak tego wymaga sens wcielenia ziem do Rzeszy. W tych warunkach dochodzenie praw przez Polaków przed sądem było prawnie zupełnie uniemożliwione.

3. PRAWO KARNE PRZECIW POLAKOM

Rada ministrów dla obrony Rzeszy, uznając, że podniesienie sankcyj karnych zawarte już w rozp. z 6. VI. 1940 r. wprowadzone na ziemiach „wcielonych" nie wystarcza, wydała w dniu 4. XII. 1941 r. nowe rozp. o prawie karnym przeciw Polakom i Żydom na wschodnich ziemiach „wcielonych". Przepisy materialne tego prawa przewidują karę śmierci (a jedynie w mniej cięższych przypadkach karę pozbawienia wolności), jeżeli Polacy i Żydzi przez nienawistną i podburzającą działalność wykazują nieprzyjazne dla Niemców usposobienie, w szczególności, gdy wyrażają się nieprzychylnie o Niemcach, albo zdzierają obwieszczenia władz, albo przez inne zachowanie szkodzą powadze albo dobru Rzeszy lub narodu niemieckiego. Karą pozbawienia wolności był obóz karny zwykły do lat 10, lub obóz obostrzony do lat 15. Panowała w nich bezwzględna dyscyplina, bezpłatna praca trwała o godz. lub dwie dłużej niż w ciężkim więzieniu, jedna niedziela w miesiącu była „surowym dniem" o twardym łożu i bez posiłku.

W dziedzinie procesu karnego obowiązywała zasada, że sąd i prokurator kształtują postępowanie wprawdzie według zasad niemieckiego prawa formalnego, ale według swego uznania. Dalej rozporządzenie to pozbawiło Polaków praw strony w procesie, w szczególności nie mogli zakładać środków odwoławczych i wnosić skargi prywatnej.

Zgrzyty

„Kochajmy się"

Czasami trudno rozróżnić niemiecki tupet i bezczelność od obłudnych metod szukania naiwnych, idących jeszcze na lep niemieckiej propagandy.

Nikomu z narodów europejskich nie potrzeba przypominać sposobów odnoszenia się „Herrenvolku" do ludności podbitych państw. A już bynajmniej z kurtuazją nie miało nic wspólnego obchodzenie się z obcokrajowcami, wtrąconymi do więzień i obozów koncentracyjnych.

Obecnie hasłem propagandy niemieckiej stało się odwiecznie aktualne, a u Niemców tak niepopularne powiedzenie „kochajmy się". Pierwszą jaskółką była uroczystość, urządzona w Berlinie z okazji pierwszej rocznicy istnienia Związku Ofiar Faszyzmu. Przemawiał nadburmistrz Berlina dr Werner oraz radca miejski Geschke, który zapowiedział, że miasto zbuduje pomnik dla uczczenia obcokrajowców — ofiar niemieckich więzień i obozów koncentracyjnych.

Czyżby Niemcy pragnęli na spisie umieszczonym na cokole pomnika wymienić także naród polski i Żydów, jako tych, których najwięcej milionów padło ofiarą niemieckich obozów?

Na marginesie

Do sztambucha Greisera

Bydgoszcz, w czerwcu

Proces Greisera jest aktem dziejowej sprawiedliwości. Chociaż Greiser jest notorycznym zbrodniarzem wojennym, w swej podłej germańskiej duszy niewątpliwie uważa się za niemieckiego bohatera. Dobrze zatem będzie, jeżeli trybunał polski przypomni Greiserowi, co pisał jego rodak, dziennikarz niemiecki, dr Herman Rösemeier, zbiegły z Niemiec w r. 1916 do Szwajcarii.

Dziennikarz ten we francuskim piśmie „Revue Hebdomadaire" z dn. 24. 8. 1918 wołał do Francuzów:

— Francuski narodzie, ty za mało nienawidzisz!... Ty zawsze ulegasz iluzjom co do niemieckiego narodu. Ty masz do czynienia z narodem oddanym diabłu! Z narodem, który pędzi w otoczeniu satanistycznej, najnikczemniejszej, najokrutniejszej bandy zbrodniarzy, jakiej świat nie widział. Francuski narodzie, przestań w Niemcach widzieć ludzi".

Bandą najnikczemniejszych zbrodniarzy byli Niemcy w czasie pierwszej wojny światowej podług opinii niemieckiego dziennikarza... Jak teraz nazwać i osądzić bandytów hitlerowskich — może sobie Greiser w swej ciemnej duszy dośpiewa na ławie oskarżonych w Poznaniu.

W. Łukasik

Jenikowski

Niemcy

Z okazji procesu Artura Greisera

Siedzą w knajpach bürgerzy,
rubasznych śmiechów drży rechot —
w tym śmiechu śmierć zęby szczerzy —
to cekaemów grzechot!
Obsiedli sztamtysze dokoła,
żłopiąc kufle piwa...
Drzemią kółka i koła...
Cicho!
Maszyna spoczywa!

— — — — — — —

Wtem nadszedł maszynista,
zbudził motor z rozmachem,
już warczy, zgrzyta, śwista:
Deutschland!
Deutschland!
Erwache!

Warczą kółka i koła
Tryby zgrzytają odzewem,
to naród cały woła
i jak krwią bucha śpiewem:
Żelazna nasza stopa!
Drży Anglik, Słowian, Celt!
Heil Führer! Heute Europa!
Und morgen?
Morgen die Welt!

— — — — — — —

Toczy żelazny się walec
i miażdży świat w krwawą masę...
Europę trupami zalec
wy — minderwertige Rasse!
Zdychajcie — helotów plemię!
Krew waszą, trzewia i kości
użyźnią jałową ziemię
pod siew germańskiej przyszłości!

— — — — — — —

A kiedy maszyna stanie,
krwią rdzawą nie ruszy więcej,
znikną wnet butni Germanie,
zostaną poczciwi Niemcy.
Opaśli i dobroduszni
wyrzucą z gardeł swych ryk:
Hilfe! Cierpimy niesłusznie!
Nie wieder!
Nie wieder Krieg!

I siądą w knajpach przy piwie
rżnąć w mauszle, skaty i wisty,
by się doczekać szczęśliwie
Nowego Maszynisty!

W przededniu rozpoczęcia się procesu Greisera

Uprzywilejowane miejsce dla kata Wielkopolski

Będzie siedział na podwyższeniu tak, aby wszyscy uczestnicy rozprawy mogli go widzieć — Wizja sali procesowej — Przybywa 40 dziennikarzy zagranicznych — Rozprawa będzie transmitowana przez radio

POZNAŃ (tel. wł.). Prace przy adaptacji auli uniwersyteckiej na salę rozpraw w procesie przeciwko Greiserowi są już na ukończeniu. We wtorek w godzinach popołudniowych bawiący w Poznaniu członkowie trybunału sądzącego Greisera wraz z obecnymi w Poznaniu prokuratorami dokonali wizji lokalnej auli. Na podium ustawiono w podkowę stół sędziowski z mikrofonem radiowym. Po prawej stronie od widza znajduje się miejsce oskarżonego, mieszczące się za niskim ogrodzeniem a przed nim miejsca dla obrońców. Po lewej stronie stół prokuratora. Za trybunałem stoły dla zespołu sędziów i biegłych. Po lewej stronie auli ustawiono 5 kabin dla tłomaczy, którzy swe tłomaczenia kierować będą do rozlokowanych przy stołach po prawej stronie auli dziennikarzy zagranicznych oraz do oskarżonego Greisera. Stoły dziennikarskie zaopatrzone są w słuchawki podobno także i oskarżony, chcąc słuchać tłomaczeń, zaopatrzony będzie w słuchawki.

Rozprawa, jak już donosiliśmy, tłomaczona będzie na język angielski, francuski, rosyjski i niemiecki. W czasie wizji lokalnej trybunał zajął miejsca i przeprowadził próbę z tłomaczami. Dziennikarze zagraniczni przybywają do Poznania z Warszawy w piątek rano i po rozlokowaniu ich po hotelach i prywatnych mieszkaniach zjawią się na rozprawie. Ogółem przybędzie do Poznania 20 dziennikarzy zagranicznych. Prasę krajową reprezentować będzie 40 dziennikarzy. Radio będzie częściowo transmitować rozprawę i będzie ją bardzo szeroko uwzględniać w swym serwisie wiadomościowym. Świadczy o tym liczna ekipa radiowa w składzie 5 osób, którym przydzielono maleńki balkonik nad estradą sądową.

Greiser zajmie miejsce na podwyższeniu, by był widziany przez wszystkich uczestników rozprawy.

W pierwszym dniu procesu tj. w piątek dn. 21 bm. popołudniowa sesja rozpocznie się o godz. 14-tej. W inne dni popołudniowa sesja rozpoczynać się będzie o g. 15. W niedzielę odbywać się będzie tylko sesja popołudniowa o g. 15. Posiedzenia sądowe rozpoczynać się będą bezwzględnie punktualnie.

Bunt Niemców w obozie koncentracyjnym

HAMBURG (PAP-ms). W obozie koncentracyjnym dla Niemców pod Hamburgiem wybuchł bunt. Więźniowie podpalili obóz i usiłowali przedostać się za bramę. Zamiar ich jednak udaremniono.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Odbudowa energetyki w Polsce

Przegląd osiągnięć Centralnego Zarządu Energetyki za ostatnie miesiące przedstawia się następująco: Każdy miesiąc przynosi nowe postępy w dziele odrodzenia polskiej energetyki. Półtora roku temu na dawnych terenach Polski z 1.715.000 kw zdolnych do ruchu maszyn w elektrowniach o mocy ponad 1000 kw pozostało 1.209.000 kw tj. 70%, na Ziemiach Odzyskanych z 970,000 kw pozostało 452.000 kw tj. 47%, łącznie w całej Polsce z 685.000 kw pozostało 1.661,000 tj. 62%.

20 kwietnia br. w ciężkim wysiłku odbudowano i puszczono w ruch maszyny o łącznej mocy 366.000 kw. Bardzo często, to co określamy słowem odbudowa, przedstawia większą ilość włożonej pracy, aniżeliby tego wymagało zainstalowanie nowych maszyn. Tak było w Elektrowni Warszawskiej.

Dotychczasowa odbudowa w dziale energetyki stanowi 25 % tego, co posiadaliśmy w Polsce przedwrześniowej. Wyrazem tych osiągnięć jest stan wytwórczości energii elektrycznej. Przy 1.459.000 kw mocy obecnej zainstalowanej na terenach dawnych, wobec 1.375.000 kw z z f. 1938, wytwarzamy o 16% więcej energii elektrycznej, po uwzględnieniu zaś produkcji energii elektrycznej na Ziemiach Odzyskanych o 54% więcej aniżeli w roku 1938.

Po półtorarocznej przerwie dzięki wielkim wysiłkom ruszyła pierwsza turbina w Elektrowni w Elblągu o mocy 10.000 kw oraz dalsza o mocy 1.200 kw. Tym samym usunięto widmo braku energii elektrycznej dla okręgu mazurskiego, a nawet umożliwiono oddawanie części energii dla okręgów sąsiednich. Uruchomione zostały turbiny w elektrowniach: Zgorzelice — 11,000 kw, Chrobówka — 120 kw, Głogów — 820 kw, Gubin — 300 kw oraz zakończono odbudowę turbiny 3.300 w Białymstoku, odbuwę kotłów w Wałbrzychu i Ludwikowie.

W kwietniu br. oddano do ruchu ponad 500 km sieci wysokiego napięcia. Ważniejsze z tych linii są: w okręgu warszawskim Falenica — Otwock, w okr, mazurskm, Olsztyn — Elbląg — 98 km z odgałęzieniami do Jankowa i Dobrego Miasta długości 22 km, szereg mniejszych linii o dł. 85 km, a mianowicie: Morąg — Lubieniów, Binau — Zalewo, Ostrów — Lubawa, Mibork — Działdowo.

Rozpoczęto budowę linii Olsztyn — Jeziorany 33 km, Olsztyn — Wartenborg 17 km, w okręgu dolnośląskim 245 km linii, z pośród których ważniejsze są: Busko — Lignica 40 km, Bolesławice — Przemkowo 39 km, Paszowice — Pawłowice 15 km, Podwach — Oleśnica 15 km. W okręgu krakowskim oddano do ruchu linie: Słomniki — Miechów 15 km. Wybudowano 8 km na linii Rzeszów — Sędziszów, 7 km na odcinku Rzeszów — Zaczerewie.

Zakończono elektryfikację 5 wsi: Łabzina, Racławice, Czyżów, Baszczyna, Zaciernie, gdzie wybudowano 13 km linii wysokiego napięcia. W okręgu poznańskim ukończono linię Wągrowiec — Skoki i szereg drobnych odcinków wysokiego napięcia o długości około 15 km.

Prócz tego w odbudowie lub w budowie znajduje się cały szereg obiektów jak: podstacja w Czerwonaku pod Poznaniem, transformator w Zielonej Górze. elektrownię w Galgenberg, Wadang, 3-ci turbo zespół w elektrowni w Pettelkau i szereg innych.

Osiągnięcia gospodarcze na Ziemiach Odzyskanych

Prace nad odbudową dawnej fabryki samochodów Stöwer w Szczecinie, przeprowadzane przez Zjednoczenie Motoryzacyjne, dobiegają końca. W najbliższej przyszłości zostanie tam uruchomiona fabryka przyczepek samochodowych.

Ostatnio Zjednoczenie Włókien Sztucznych na Pomorzu Zachodnim objęło w Żydowinie nad Odrą na południe od Szczecina fabrykę sztucznego jedwabiu.

Nad odbudową huty Stolczyn pod Szczecinem pracuje obecnie 200 robotników. W październiku br. przewidziane jest tam uruchomienie jednego pieca. W Pomorzanach pod Szczecinem częściowo została uruchomiona fabryka wyrobów szamotowych (dawna Diedier). W maju wyprodukowano systemem ręcznym około 30 t zaprawy. Również częściowo została uruchomiona cegielnia w Stołczynie.

Na terenach przejętej ostatnio największej w Europie papierni w Odryujściu pod Szczecinem (dawna Feldmühle), znajdują się znaczne ilości surowcó papierniczych.

Oddział Centralnego Zarządu Przemysłu Metalowego na Pomorzu Zachodnim uruchomił 4 fabryki, a mianowicie: w Gołonogu fabrykę opakowań blaszanych (zatrudnia ona 58 pracowników), odlewnię w Szczecinie oraz 2 fabryki maszyn rolniczych, jedna w Ławiczce, druga w Berlinku. Każda z nich zatrudnia po 30 pracowników. W stadium przygotowania do uruchomienia jest fabryka drucianych siatek i fabryka artykułów biurowych w Szczecinie, fabryka maszyn i walców korbowych w Gryfinie, fabryka siatek drucianych w Łobezie oraz fabryka przyczepek samochodowych dawn. Stöwer-Werke w Szczecinie. Fabryki czynne są przejęte przez zjednoczenie branżowe i przez nie prowadzone.

Na terenie Szczecina działają następujące instytucje finansowe: Oddział Narodowego Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowego Banku Rolnego i Banku „Społem", KKO m. Szczecina, Oddział Banku Zw. Spółek Zarobkowych, Bank Spółdzielczy i Oddział PKO. Wszystkie te instytucje finansowe, poza Bankiem Ludowym, wykazują stały rozwój, tak pod względem działalności kredytowej, jak i wzrostu wkładów.

Przekazywanie mienia poniemieckiego na Ziemiach Odzyskanych

Urzędy Likwidacyjne na Ziemiach Odzyskanych, dysponujące mieniem poniemieckim, otrzymały z Min. Ziem Odzysknaych, zezwolenie na prawo sprzedaży względnie bezpłatne przekazywanie różnych ruchomości spółdzielniom, instytucjom społecznym i poszczególnym osadnikom.

Zezwolenia obejmują narzędzia rolnicze i wszelkiego radzaju sprzęt służący do produkcji rolnej. Ponadto repatrianci, zwłaszcza osiedleni na roli mają prawo otrzymać bez żednych opłat przedmioty osobistego użytku jak odzież, bieliznę i pościel lub potrzebne dla domowego użytku naczynia kuchenne, wanienki, balie itp. oraz wymagające drobnej naprawy meble. Osadnik, pragnący uzyskać przydział, powinien złożyć do odpowiedniego Urzędu Likwidacyjnego podanie wraz z zaświadczeniem z gminy, że przedmioty te są mu koniecznie potrzebne.

Artykuły żywnościowe zakwestionowane na punktach kontrolnych, na poczcie lub kolei, winny być przekazywane za pośrednictwem „Społem" urzędom i zakładom pracy.

Wysokość należności, w przypadku pobierania opłat, powinna być ustalona przez specjalne komisje z udziałem czynnika społecznego.

Usprawnienie żeglugi na Odrze

Prace mające na celu usprawnienie żeglugi na Odrze od Kostrzynia do Szczecina koncentrują się obecnie na wydobywaniu zatopionych obiektów, na znakowaniu drogi oraz remoncie niezbędnych budynków nabrzeżnych, przeznaczonych na warsztaty i mieszkania dla pracowników. W maju wydobyte zostały 2 holowniki, 8 barek i 6 motorówek. Sprzęt ten przekazano na naprawę do stoczni. Rozpisany został przetarg na wydobycie dalszych 61 objektów,

Pierwszy Zjazd Związku Miast Morskich

Między 12 i 16 lipca odbędzie się w Gdańsku I-szy Zjazd Związku Gospodarczego Miast Morskich. Pierwsze dwa dni Zjazdu przeznaczone są na obrady, następnie na zwiedzanie miast i portów. Obrady odbędą się w sali starego, historycznego ratusza gdańskiego, który jest przewidziany na stałą siedzibę ZGMM. Komitet Organizacyjny Zjazdu składa się z prezydentów miast Gdańska, Gdyni, Szczecina, Sopot, Elbląga, delegata do spraw Wybrzeża oraz dyrektora Departamentu Morskiego Ministerstwa Żeglugi i Handlu.

Wyniki świadczeń rzeczowych

W ramach świadczeń rzeczowych dostarczono do końca maja br. w całym kraju 705.192 ton zboża tj. 70,8% rocznego wymiaru.

Na dawnych terenach odstawiono 586.676 ton, 67,6% planu. Na Ziemiach Odzyskanych — 118.515, tj. 92,5%. Ze starych województw plan przekroczył Śląsk Dąbrowski, oddając 102,4% ustalonego wymiaru. Na ostatnim miejscu znajduje się woj. białostockie — 18,9%. Na ziemiach nowo-przyłączonych w dostawach przoduje Dolny Śląsk — 109,5% i Śląsk Opolski 105% rocznego wymiaru.

Obowiązkowe dostawy w ziemniakach tereny centralne wykonały w 70,7%, dostarczając 885,850 ton; Ziemie Odzyskane w 123,9% rocznego wymiaru — 99.498 ton.

Rzemiosło na Dolnym Śląsku

Na terenie Dolnego Śląska znajduje się około 15 tys. zakładów rzemieślniczych, z czego dotychczas przejęto około 8 tys. Ogółem zatrudniają one blisko 20 tys. Polaków. W branży spożywczej (wędliniarze, rzeźnicy, piekarze, cukiernicy) wszystkie warsztaty w większych miastach są już objęte. Nie wiele również warsztatów pozostało do objęcia w rzemiośle fryzjerskim i fotograficznym. Mocno daje się natomiast odczuć brak rzemieślników branży włókienniczej i skórzanej, duże jest również zapotrzebowanie na szewców i krawców.

Dolny Śląsk może dać jeszcze pracę i chleb 15 tys. samoistnym rzemieślnikom oraz 50 tys. czeladnikom.

Praca żeglugi śródlądowej w delcie Wisły

W związku ze wzmagającym się ruchem w portach Gdyni i Gdańsku coraz wyraźniej zarysowuje się konieczność wykorzystania dróg wodnych śródlądowych. Prace na tym odcinku prowadzi z dużym powodzeniem Dyrekcja Gdańska Polskiej Żeglugi Państwowej, która poza tym, że odbiera ładunki ze statków morskich, odsyłając je w głąb kraju i odwrotnie przy ładunkach masowych — utrzymuje również na wodach śródlądowych linie pasażersko-drobnicowe.

O rozmiarach pracy Żeglugi Państwowej świadczą następujące cyfry: w kwietniu instytucja ta przyjęła do przewozu do Warszawy, Bydgoszczy, Torunia i Poznania w porcie gdyńskim 3.007 ton towarów i w porcie gdańskim 4.516 ton. Dziennie Żegluga Państwowa w Gdańsku kieruje w głąb kraju około 300 ton ładunku. Niezależnie od tego, posiadając dość poważny tabor śródlądowy, Żegluga Państwowa ułatwia rozładunek w portach, przyjmując do magazynowania najróżniejsze towary. Tabor jej, wykorzystywany aktualnie w portach i na trasie śródlądowej liczy obecnie 5 holowników portowych, 11 statków pasażerskich, 120 barek i ponad 20 holowników na trasie Gdańsk — Zaplecze, o łącznej sile 8.000 KM. Tabor ten będzie w najbliższym czasie powiększony przez wydobycie zatopionych jednostek, pośród których znajduje się kilka statków pasażerskich. Będą one wykorzystane przy obsłudze szlaków wodnych delty Wisły. W trakcie odbudowy są wielkie magazyny i przystań pasażerska w Gdyni. Po zakończeniu tych prac Żegluga Państwowa przystąpi niezwłocznie do podobnych inwestycyj w Gdańsku.

Dnia 15 kwietnia otwarto linię Gdańsk — Elbląg a w miesiąc później Gdańsk — Warszawa. Obie linie czynne są codziennie. Obok nich uruchomiono również inne, przedewszystkim w kierunku na Bydgoszcz i Poznań. Już dzisiaj na trasie Gdańsk — Elbląg z dogodnej komunikacji wodnej żeglugi Państwowej korzysta przeciętnie 250 osób dziennie. Po przejęciu statków przyznanych żegludze Państwowej przez „Komisję do spraw podziału taborów" jej działalność przewozowa na tej trasie przewidywana jest 1000 pasażerów 1.125 ton drobnicy.

Polski handel zagraniczny

Wznowienie handlu z Palestyną

W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Katowicach odbyła się konferencja w sprawie wznowienia stosunków handlowych Polski z Palestyną. W konferencji tej po za przedstawicielami Izby wziął udział dyrektor Izby Handlowej Palestyńsko-Polskiej w Tel-Avivie dr Grosskopf, a z ramienia Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego uczestniczyli radca Pochowski i dyr. Ciesielski.

Dyrektor Grosskopf zobrazował obecne możliwości eksportowe i importowe Palestyny. Palestyna może do Polski eksportować owoce, przede wszystkim cytrusy, olejki eteryczne, koncentraty itp. Z Polski pragnęła by Palestyna importować żelazo różnych gatunków, cynk, blachę cynkową, biel cynkową, drzewo, wyroby drzewne jak meble, artystyczne, przedmioty użytku domowego, zabawki, dalej ceramikę sanitarną, porcelanę użytkową, szkło użytkowe, pierze w stanie surowym, grzyby suszone, konserwy jarzynowe itp..

Przed wojną nasz eksport do Palestyny czterokrotnie przewyższał import Palestyny do Polski. Obecnie stosunek ten powinien być jeszcze powiększony, choćby z uwagi na całkowite wyeliminowanie Niemiec, jako partnera handlowego. Zaznaczyć należy, że towary polskie posiadają bardzo dobrą markę na rynku palestyńskim.

Ruda i cynk w obrotach polsko-szwedzkich

Według danych Min. Żeglugi i Handlu Zagranicznego przywieziono do Polski ze Szwecji w kwietniu 274.000 ton rudy żelaznej. Przewidziany umową handlową przywóz rudy do września rb. wyniesie około 650.000 ton.

W kwietniu br. wywieziono z Polski do Szwecji 2.941 ton cynku, 521 ton blachy cynkowej i 1.646 ton bieli cynkowej.

Export łososi do Anglii

Polski trawler „Castor" po wyładowaniu przywiezionej z połowów dalekomorskich ryby, odpłynął z powrotem do Anglii, zabierając ze sobą partię łososia mrożonego w ilości 2 tysięcy kg oraz łososia wędzonego w ilości 1.000 kilo. Jest to pierwsza próba eksportu łososi z Polski do Anglii. Eksport zapoczątkowany został przez przedsiębiorstwo połowów dalekomorskich „Dalmor". Łososie pochodzą z wędzarń Państwowego Zjednoczenia Przemysłu Konserwowego rejon północny.

Ryby morskie zamiast mięsa

Mięso, którego spożycie zostało ograniczone do 3 dni w tygodniu daje się z powodzeniem zastąpić rybami morskimi, a zwłaszcza śledziami, których dostawa jest zapewniona w drodze wymiany towarowej z Norwegii, i Szwecji. Ryby posiadają dużą wartość odżywczą. Na przykład śledź solony zawiera 23.4% cennego dla organizmu białka, 17.4% tłuszczu i 0.54% fosforu. Niemniej wartościową rybą jest dorsz, który posiada 22,9% białka, 0,5% tłuszczu, 0,76% fosforu i 1% soli. Zawiera on wprawdzie mniej tłuszczu niż śledź, za to wykazuje większą zawartość fosforu.

Export wyrobów hutniczych

W związku z podpisaniem umowy handlowej między Związkiem Radzieckim a Polską, Centrala Żelaza i Stali będzie eksportować wyroby Polskiego Przemysłu Hutniczego do ZSRR w ilości 30 tysięcy ton. Centrala zawarła również umowę dotyczącą eksportu około 20 tysięcy ton polskich wyrobów hutniczych do Bułgarii.

Szwedzkie śledzie dla Polski

W ramach umowy handlowej ze Szwecją, Wydział Zagraniczny „Społem" oraz Centrala Obrotów przetwórstwa rybnego zakupiły większą partię śledzi na ogólną sumę 5 milionów koron szwedzkich. Pierwszy transport śledzi w ilości 50 tysięcy beczek został załadowany na okręty w portach szwedzkich i znajduje się w drodze do Gdyni i Gdańska. Dalsze transporty będą dostarczone do portów polskich w ciągu czerwca roku bieżącego.

W Gdańsku wzmaga się ruch szkunerów szwedzkich

W pierwszych dniach czerwca do portu gdańskiego przybył szereg małych szwedzkich żaglowców z ładunkiem śledzi w beczkach i papierówki. I tak szkunery szwedzkie „Natalia", „Baltia", „Donia" i „Flirece" przywiozły dotychczas 1.000 ton papierówki, zaś szkunery „Sverto", „Leni" i „Fylfia" 3.612 beczek śledzi.

Kto jest uprawniony do obrotu ziemiopłodami?

W związku z zarządzeniem Ministerstwa Aprowizacji i Handlu o wolnym obrocie ziemiopłodami, Ministerstwo Aprowizacji i Handlu wyjaśnia, że do obrotu ziemiopłodami są uprawnione tylko przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie i prywatne, które posiadają na handel ziemiopłodami odpowiednie uprawnienie, a mianowicie: potwierdzenie zgłoszenia oraz kartę rejestracyjną. Powyższym ograniczeniom nie podlega sprzedaż ziemiopłodów przez producentów rolnych. Natomiast wszelki handel przez instytucje, firmy i osoby prywatne, nie posiadające wymienionych uprawnień oraz wszelki handel pokątny jest nielegalny i podlega sankcjom karnym odpowiednich przepisów.

Bliższych informacji odnośnie uzyskania uprawnień na handel ziemiopłodami udzielają referaty aprowizacji i handlu w starostwach i zarządach miejskich, izby przemysłowo-handlowe oraz zrzeszenie kupieckie.

Krol umarł - niech żyje król!

Przepych pałacu wersalskiego. — 100 wodotrysków Kocia muzyka. — Król naprawdę nie żyje. — „Boję się piekła". — W kożuchach przy biesiadnym stole

Versailles, w czerwcu

Siedemnaście kilometrów od Paryża leży historyczne miasto Wersal (Versailles), którego nazwa wywodzi się z nazwiska rodowego de Versaliis. Katarzyna Medici małżonka króla francuskiego Henryka II nabyła dobra wymarłej w XV wieku rodziny Versaliis i w ten sposób posiadłość stała się dworem królewskim, pozostając aż do czasów Ludwika XIII maleńką wioską.

Pierwszą budowlą wzniesioną przez Ludwika XIII był dworek myśliwski. Tutaj Maria Medici, matka Ludwika XIII i jego brat, książe Orleanu, staczali walkę z kardynałem Richelieu, który stworzył linię polityki wewnętrznej i zewnętrznej Francji na kilkaset lat naprzód. Po śmierci Ludwika XIII Wersal upadł. Młodociany jego następca mieszkał w Louvre lub przebywał w St. Germain. Wtedy stało się coś nieoczekiwanego. Paryż zawrzał. Rodzina królewska nie czuła się pewną w stolicy i poczęła rozglądać się za nową rezydencją. Przejściowo król rezydował St. Germain, gdzie zamierzano pobudować wspaniały pałac. Późniejszy wybór padł na miejscowość Corbeil na drodze z Paryża do Fontainebleau. Ludwik XIV znów zwrócił uwagę na Wersal, gdzie istotnie przystąpił do budowy drugiego największego, a najwspanialszego w świecie pałacu. Budowę ukończył Ludwik XVIII.

Za Ludwika XIV wieś szybko przeistoczyła się w miasto. Sam dwór królewski liczył dziesięć tysięcy osób, a w luksusowo urządzonych stajniach mieściło się dwatysiącepięćset koni. Dokoła pałacu powstały gmachy ministerialne.

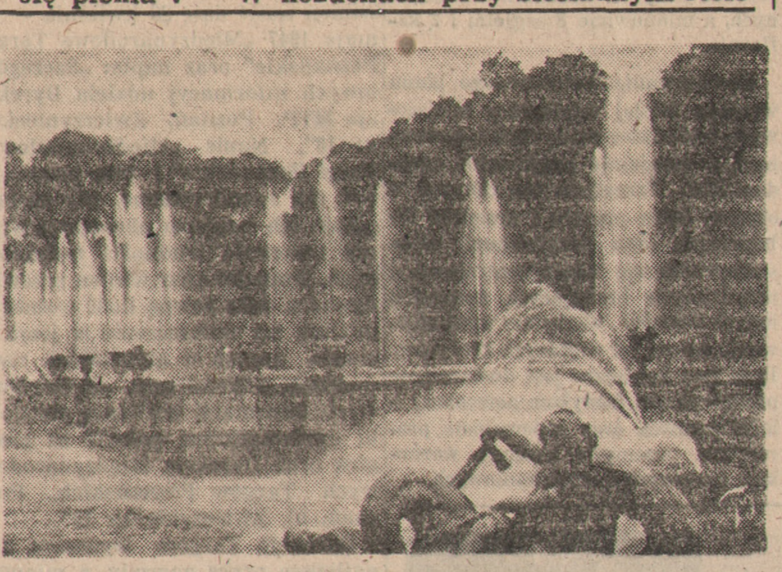
Na zachód od pałacu rozciąga się olbrzymi park o powierzchni 7.000 ha — dzieło sławnego ogrodnika Le Notre, wyposażony w wspaniałe aleje, gazony i wodotryski. Najpiękniejszy i największy z nich to basen „Neptuna", poniżej którego znajduje się wielki trawnik, tzw. „zielony dywan", służący rodzinie królewskiej do zabaw. Na jednym ze sławnych obrazów galerii wersalskiej uwieczniono trawnik z bawiącą się na nim w „ciuciubabkę" rodziną królewską.

Zwiedzając park w kierunku zachodnim, widzimy piękne baseny bogini Latony i Apollina, za którymi ciągnie się tzw. „wielki kanał". Po prawej stronie leży park Trianon, gdzie kiedyś istniała mała wioska, znana z wyrobu porcelany. Kiedy budowniczy pałacu wersalskiego Mansart rozpoczął budowę pałacyku dla Madame de Maintenon, jako materiał budowlany wybrał właśnie porcelanę. Okazała się ona jednak materiałem niepraktycznym. Pałacyk zburzono i w jego miejsce powstała budowla z czerwonego marmuru. W pałacu Trianon Napoleon przeżył swe miodowe tygodnie z Marią Luizą Austriaczką.

W olbrzymim pałacu Wersalskim, którego długość ścian zewnętrznych wynosi ponad 5 km, znajduje się około tysiąca sal. W samym środku pałacu od strony dziedzińca uwagę zwraca balkon, z którego drzwi wiodą do sypialni królewskiej. Balkon ten służył pewnej ceremonii w dniu śmierci monarchy. Kiedy król umierał, mistrz ceremonii, zebrawszy cały dwór królewski, występował na balkon i — łamiąc laskę królewską — żałosnym głosem wypowiadał słowa: „umarł król", poczym wziąwszy do ręki inną laskę, radosnym głosem wznosił okrzyk: „niech żyje król!"

Jedną z najpiękniejszych budowli kompleksu pałacowego jest kaplica królewska, zbudowana według planów Mansarta za czasów Ludwika XV. Tutaj między innymi odbył się ślub Ludwika XVI z Marią Antoniną i chrzest Ludwika XVII, który później zmarł śmiercią głodową w więzieniu „Temple".

Z przedsionka kościoła drzwi wiodą do sali Herkulesa z przepięknymi malowidłami Le Moyne. Kolejno przechodzimy do pokoi królewskich, z których pierwszym jest tzw. „sala nadmiaru", używana jako bar i często odwiedzana. Tutaj stały tzw. kocie organy. „Organy" te to pudło, w którym zamknięto dziewięć kotów z wytkniętymi na zewnątrz ogonami. Swawolni goście królewscy ciągnąc za kocie ogony, powodowali „kocią muzykę". Następna sala nosi imię bogini miłości Wenery. Powały sali Diany zdobią malowidła Houasse. Tutaj ustawione były stoły bilardowe, które według legendy wynalazł lekarz osobisty Ludwika XV. Minąwszy salon muzyczny, wyposażony w cenne gobeliny, wchodziły do pokoju sypialnego Ludwika XV, w którym wystawione były na widok publiczny zwłoki jego następcy, Ludwika XVI, aby poddani królewscy mogli przekonać się że istotnie król nie żyje. Każdy obywatel miał prawo dotknięcia martwego ciała królewskiego.

Basen Neptuna w parku wersalskim

Salą tronową był pokój Apollina którego ściany pokrywają najdoskonalsze obrazy La Fosse, wśród nich wspaniały obraz boga słońca, Apollina, przedstawionego z czterema końmi. W środku sali stał srebrny tron. Dziś jeszcze widoczne są haki, na których spoczywał baldachim. W roku 1689 tron przetopiono na monety.

Dalsze sale należą do zachodniego krzydła pałacu z których największą jest sala „lustrzana", — świadek pełnych przepychu baletów. W środku sali w roku 1919 przy zielonym stole przedstawiciele narodów zwycięzkich i pokonanych podpisali Pokój Wersalski.

Osobliwością pałacu było, że wśród tysiąca sal nie istniały żadne urządzenia higieniczne. Dopiero za czasów Ludwika XV zbudowano pierwszą łazienkę, a znacznie później toalety.

Ludwik XIV posiadał szereg pokoi sypialnych. W jednych z nich zmarł września 1715 r. stutkiem jątrzącej rany na nodze. Król ten żył w stałym lęku przed śmiercią i piekłem. Mówił sobie, że byłby półbogiem, gdyby tak bardzo nie lękał się piekła.

Następny pokój to sala „wolego oka", w którym goście oczekiwali wyjścia króla z sypialni. Najdostojniejszy z gości podawał królowi koszulę. Zdarzało się, że gdy w ostatniej chwili do sali wchodził dostojnik wyższego stopnia koszula wędrowała z rąk do rąk.

Zimą w pałacu panowała bardzo niska temperatura, gdyż urządzenia ogrzewania były niedostateczne. Posadzki wykładano słomą, a król i goście siedząc przy stołach biesiadnych ubrani byli w futra.

Na opisanie wspaniałości pałacu i parku potrzebaby tomów. Więcej jeszcze tomów wymagałyby opisy historii, historyjek i anegdotek, które na temat życia królów, ich rodzin, dworu i gości znają i barwnie opowiadają liczni, władający wszystkimi językami świata, przewodnicy.

Pałac wersalski nie odniósł żadnych szkód w czasie ostatniej wojny i nadal pozostał wspaniałym pomnikiem francuskiego budownictwa i wielkiej historii Francji. **Damazy Robert**

Z dnia

Migawki

Amerykańskie ciotki już gdaczą,
Jak ciężko Niemcom z laską żebraczą,
Humanitarna chce dzwonić łaska:
— Nie bić Germana, ale go głaskać!...
Głaskać niemiaszka, chować na nowo —
Łzami drga ciotek angielskich słowo.
Aby nauka ta poszła gładko,
Dajcie zabawki germańskim matkom!...
Dać szubieniczki, model nahajki,
Pudełko z czaszki, z piszczeli fajki...
Piec-krematorium dać dla zabawy,
Aby niemiaszki nie wyszły z wprawy.
Praktycznych zajęć dać im prawidło:
Jak się przetapia ludzki tłuszcz w mydło.
I miniaturki pałaców z bajki:
Oświęcim, Dachau, Gestapa szajki.
Amerykańskie uczcie ich, ciocie.
By piekło miało z nich znów sto pociech,
Niech na zabawkach tych się wychowa
Katów-zbrodniarzy edycja nowa...
Nam się zawodna zdaje ta szkoła:
Bóg chyba z diabła zrobi anioła!...

Alicja Łukasikowa.

J. Fiotkowski

Boże Ciało w Dachau

Dachau, w r. 1942.

Obóz koncentracyjny Dachau — Boże Ciało 1942 r. Pogodny poranek witał dachauowskich więźniów cudnym słońcem. Dzień ten miał być wolny od zajęć, lecz po apelu wezwano wszystkich do pracy. Stało się więc inaczej. Również i nasze „komando" musiało wyruszyć do pracy do tak znienawidzonego Liebhofu, odległego od obozu przeszło 4 km. Ciągnął więc długi korowód ludzi-cieni przez główną bramę obozową. Lecz mimo pieśni, śpiewanej bezwdzięcznie i głucho, pochód nie był w stanie utrzymać wymaganego tępa. To też pilnujący nas SS-mani popychali kolbami więźniów, którzy pozostali w tyle.

Pogoda była nadzwyczaj piękna. Dookoła panowała niczym nie zamącona cisza. Od pól zaleciał piękny zapach kwitnącego zboża, a z oddali dochodził odgłos dzwonu kościelnego, cichy, stłumiony zdał się być bardzo trwożliwy. Nieśmiało ogłaszał Boże Ciało. Lecz nikt prawie nie zareagował na jego dźwięk. Nawet tak pobożna ludność katolickiej Bawarii szła jak zwykle w powszechny dzień do swoich codziennych prac na pole.

W milczeniu posuwał się teraz tłum kilkuset więźniów dachauowskich. Na szczęście nie kazano już śpiewać. Wszystkie serca, wsłuchując się w echo dzwonów kościelnych, ulatywały do kraju i odbywały naszą polską procesję Bożego Ciała.

Przy drodze minęliśmy opuszczony krzyż z Chrystusem Ukrzyżowanym. Zielone łany zboża tuliły się do jego stóp. Nieśmiało, niby ukradkiem, zdjął pierwszy z szeregu przed krzyżem czapkę, za nim drugi, trzeci wreszcie wszyscy więźniowie, przechodząc koło krzyża zrobili to samo. Smutnie patrzył Ukrzyżowany Chrystus z krzyża na swoich umęczonych braci.

Nagle rozległ się z tyłu nieludzki wrzask. Dźwięk dzwonów, skupienie i tęsknica, malujące się na twarzach naszych, wprowadzały w szał oprawców hitlerowskich. Rzucili się na bezbronnych więźniów. Szaleństwem i orgią był ów majowy upalny dzień Bożego Ciała 1942 r. Słońce rzucało już swe ostatnie krwawe blaski, cienie pełzały po drodze, prowadzącej do obozu. Zza węgłów domów wychylił się czworobok falujących szarych postaci. Jedni szli jeszcze o własnych siłach, inni wspierani przez swoich kolegów niedoli wlekli za sobą nogi, okute trepami, a koniec pochodu zamykał orszak pogrzebowy — niesionych ofiar dzisiejszego znojnego dnia.

Był to powrót wiernych z procesji Bożego Ciała w Dachau.

1246—1946 Boże Ciało

Po raz pierwszy przed 700 laty ruszyła ulicami Leodium procesja Bożego Ciała

Kraków, w czerwcu

Do najwspanialszych manifestacyj katolickich należy niewątpliwie uroczystość Bożego Ciała. Manifestacja ta, skupiająca przy Monstrancji tłumy wiernych, adorujących Hostię Świętą i głośno wyznających swoją wiarę, ma swoją wielką wymowę czynu, dobrze apostołującego wśród tych, co trzymają się zdala od Zbawiciela, a krzepiącego tych, co Mu są bliscy i których On mieni przyjaciółmi od przeszło dziewiętnastu wieków, od Wieczernika... „Już was nie będę nazywał sługami — lecz przyjaciółmi" ...powtarza przez wieki.

Każdego roku było i jest święto Bożego Ciała — wraz ze swoją bogatą oktawą — wielkim przeżyciem dla katolików — na całym świecie.

W tych pierwszych latach powojennych staje się nam uroczystość Bożego Ciała tym milsza im bardziej za nim tęskniliśmy przez długą noc okupacyjnej męki. Nie dziw, że cieszymy się obecnie bardziej na samą myśl o tej podniosłej uroczystości...

* * *

W roku bieżącym winno Boże Ciało stać się nam i z tego powodu bliższym, że w tym właśnie roku przypada siedmsetna rocznica zaprowadzenia uroczystości Bożego Ciała w Kościele Katolickim..

Uroczystość ta nie została wprowadzona od razu dla całego Kościoła Katolickiego. Tak zresztą bywało i z innymi świętami uroczystymi, które wyrastały na tle pewnych lokalnych zwyczajów, potem przenosiły się na sąsiednie prowincje kościelne, aż, z czasem zostały aprobowane na cały Kościół powczechny i sankcjonowane specjalnymi. dekretami, względnie zarządzeniami Stolicy Apostolskiej.

Zaszczyt wprowadzenia po raz pierwszy uroczystości Bożego Ciała przypada katolickiej Belgii.

Tam to — w belgijskiej diecezji Liège (Leodium), w ostatnich wojnach światowych tak bardzo doświadczonej — siedmset lat temu, w roku 1246, obchodzono — po raz pierwszy w dziejach Kościoła Katolickiego święto Bożego Ciała — jako **uroczystość regionalną.**

Oczywiście przykład diecezji leodyjskiej działał zachęcająco na sąsiednie diecezje, a z czasem również i na sąsiednie kraje.

Papież **Urban IV**, obserwując z radością rozpowszechnianie się tej pięknej i podniosłej uroczystości, postanowił — w r. 1264 — wprowadzić święto Bożego Ciała w całym Kościele katolickim. Postanowienie to jednak nie weszło wówczas w życie.

Dopiero Papież **Klemens V** — dekretem apostolskim na soborze w Vienne w r. 1311 — rozszerzył obowiązujące obchodźnie święta Bożego Ciała na cały Kościół Powszechny. Tenże Papież Klemens V ustalił, że uroczystość Bożego Ciała ma się obchodzić we czwartek po uroczystości Trójcy Przenajświętszej, przypadającej — jak wiadomo — na pierwszą niedzielę po Zielonych Świątkach.

Dodać należy — dla ścisłości, że ustalenie dnia, w którym ma być uroczyście obchodzone każdego roku święto Bożego Ciała, było już objęte wspomnianym powyżej postanowieniem Papieża **Urbana IV**, który był nie tylko inicjatorem rozpowszechnienia uroczystości Bożego Ciała na cały świat, ale również zachęcił największego teologa katolickiego i największą chlubę zakonu dominikańskiego, Św. Tomasza z Akwinu, do opracowania oprawy liturgicznej tego wielkiego święta kościelnego. Z pod pióra Św. Tomasza z Akwinu wyszły też wspaniałe hymny eucharystyczne „Lauda Sion", „Pange lingua", modlitwy mszalne i brewiarzowe na tę uroczystość.

Tak też, chociaż dopiero Papież Klemens V wprowadził faktycznie święto Bożego Ciała dla całego Kościoła świętego, to jednak duchowym patronem tej uroczystości pozostanie w pamięci katolickiej Papież Urban IV, a u jego boku Św. Tomasz z Akwinu, Doktor Anielski i natchniony piewca Najświętszego Sakramentu.

* * *

Po całym świecie katolickim głośnym echem odbije się niewątpliwie 700-na rocznica święta Bożego Ciała. Odbije się po kościołach, w zrzeszeniach katolickich i w różnych katolickich instytucjach.

Byłoby źle, gdyby w katolickiej Polsce ta — miła sercu katolickiemu — rocznica przeszła bez echa...

Jesteśmy pewni, że po świątyniach naszych, po domach zakonnych, po Seminariach Duchownych w bractwach i zrzeszeniach katolickich gorliwe dusze uczczą tę rocznicę odpowiednimi — do warunków lokalnych i lokalnych możliwości — obchodami

Jesteśmy pewni, że w duszach wiernych ta rocznica znajdzie przede wszystkim swój wyraz w ożywieniu czci i przywiązania do Najświętszego Sakramentu, tego najcenniejszego Daru Bożego na ziemi i najpewniejszej rękojmi odrodzenia moralnego ludzkości, skołatanej i udręczonej przeżyciami lat ostatnich...

Ks. Henryk Weryński

Chlebie Mocy...

O Ziemio, bądź błogosławiona
Łaskami jasnych nieb!
Z pulsującego bowiem łona,
Wydałaś Boży Chleb.

O Chlebie źrały. Chlebie Mocy —
Błogosławieństwo krwi i mąk,
Po tej upiornej bólu Nocy
Ożywcze tchnienie kwietnych łąk...

O Prawdo, wiecznie jaśniejąca —
W której się ukrył Bóg,
Spraw, aby Ziemia w blasku słońca,
Znalazła jedną z Twoich dróg.

Stanisław Boruń

Przemysł w okręgu mazurskim

Część fabryk już uruchomiono, inne ruszą po przydzieleniu im brakujących maszyn oraz dostarczeniu surowców i fachowców

Olsztyn, w czerwcu.

Urządzenie przemysłowe i zabudowania fabryczne na terenie okręgu mazurskiego uległy w czasie zmagań wojennych największemu zniszczeniu, gdyż spośród przejętych przez poszczególne agendy Ministerstwa Przemysłu zakładów przemysłowych nie znaleziono żadnej fabryki, zdatnej do uruchomienia bez nakładu większych wysiłków i kapitału. Odbudowę przemysłu trzeba było rozpocząć od podstaw wygrzebując z gruzów urządzenia fabryczne oraz zwożąc z terenu rozrzucone maszyny i remanenty przemysłowe w postaci fabrykatów, półfabrykatów i surowców. Część maszyn zmontowano i przeprowadzono niezbędne naprawy na miejscu, większość zaś z powodu braku odpowiednich fabryk na naszym terenie wysłano do remontu do Polski centralnej. Z remanentów przemysłowych stworzono fundusz inwestycyjny, przeznaczony do częściowej odbudowy zrujnowanego przemysłu.

Organizację większego przemysłu państwowego powierzono zjednoczeniom branżowym: drzewnemu, energetycznemu, metalowemu, skórzanemu, cukrowniczemu, materiałów budowlanych oraz włókienniczemu.

Odbudową mniejszego przemysłu państwowego oraz prywatnego i rzemiosła zajął się Wojewódzki Wydział Przemysłowy, w ramach którego utworzona została Dyrekcja Przemysłu Miejskiego.

Poza tym na naszym terenie działają centrale handlowe, jak: skór surowych, zbytu produktów przemysłu węglowego, produktów naftowych, żelaza i stali, surowców hutniczych oraz odpadków.

Czynnikiem koordynującym działalność tych agend oraz uzgadniającym zasady polityki gospodarczej i opracowującym plany odbudowy przemysłu jest Delegatura Min. Przemysłu, do zakresu działania której prócz okręgu mazurskiego wchodzą następujące powiaty: Elbląg, Kwidzyń, Sztum i Malborg.

Odbudowa przemysłu na tym terenie natrafiała na wielkie trudności wskutek zdewastowania urządzeń przemysłowych oraz braku dostatecznej ilości transportów i fachowców. Przy współpracy czynników państwowych, społecznych i politycznych udało się przezwyciężyć część tych trudności, co przyczyniło się do szybszej odbudowy niektórych zakładów przemysłowych.

Dotychczas odbudowano i uruchomiono 30 obiektów przemysłowych oraz odbudowano i naprawiono 1 136 km linii elektrycznej kosztem ca 70 mil. zł, przy czym szczególną uwagę zwrócono na uruchomienie kluczowego przemysłu drzewnego, posiadającego tu poważną bazę surowcową oraz energetycznego i budowlanego ze względu na wyłaniające się potrzeby w dobie powojennej.

Z uruchomionych zakładów przemysłowych na większą wagę zasługują:

Elektrownia w Elblągu o mocy 95 500 KW, w której odbudowano dotychczas 1 turbozespół o mocy 10 000 KW oraz przeprowadza się w przyśpieszonym tempie odbudowę drugiego turbozespołu o mocy 9 500 KW. Całkowite uruchomienie tej elektrowni wraz z 6-ciu już czynnymi pozwoli na zaopatrzenie w energię elektryczną także mieszkańców wsi, przy czym część zbędnej energii elektrycznej będzie przeznaczona do wyposażenia okręgu pomorskiego i mazowieckiego.

Cukrownie w Malborku, Rastemborku i w Starym Polu, o zdolności przetwórczej ponad 2 000 ton buraków cukrowych na dobę; wszystkie te cukrownie będą gotowe do najbliższej kampanii jesiennej, lecz nie będą one mogły wykorzystać całkowitej zdolności przetwórczej, gdyż wskutek słabego zagospodarowania tych ziem zdołały one zakontraktować jedynie 2 500 ha pod uprawę buraków.

Roszarnia lnu i konopi w Szczytnie, produkująca obecnie 20 ton pakuł miesięcznie, po uruchomieniu w najbliższym czasie pozostałych 2 zespołów zwiększy produkcję do 30 ton miesięcznie. Roszarnia posiada dostateczną ilość surowca, a na produkcję w roku przyszłym zakontraktowała obecnie 500 ha pod plantację lnu i konopi.

Fabryka maszyn rolniczych w Reszlu, zajmująca się seryjną produkcją maszyn rolniczych oraz ich naprawą i wykonywaniem odlewów.

Fabryki drzewne w Pasłęku i Olsztynie, produkujące seryjnie meble [illegible] i otwory budowlane.

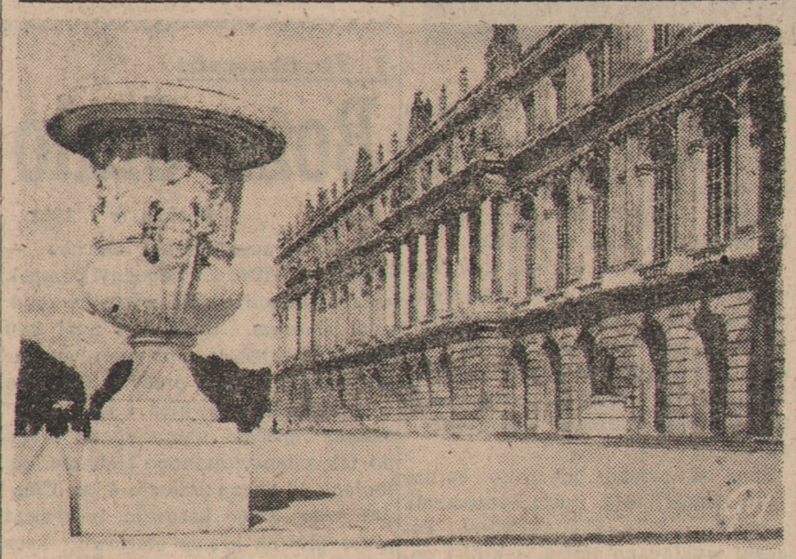
Fabryka wyrobów blaszanych w Elblągu, wytwarzająca sprzęt użytku domowego z blachy cynkowej i cynowanej.

Garbarnie w Pasłęku i Zalewie, produkujące skóry twarde i miękkie.

5 cegielni i kaflarni, zajmujące się wytwarzaniem materiałów budowlanych dla potrzeb okręgu i na zbyt.

W planie odbudowy przemysłu do końca br. przewidziane jest uruchomienie i odbudowa dalszych 34 zakładów przemysłowych kosztem około 180 mil. zł. Z projektowanych do uruchomienia zakładów na większą uwagę zasługują: kluczowe fabryki drzewne w Moręgu, Szczytnie i Dobrym Mieście, fabryka wagonów w Elblągu, garbarnia w Braniewie, fabryka maszyn rolniczych w Dobrym Mieście oraz 10 zakładów ceramicznych, a mianowicie 8 cegielni i 2 kaflarnie.

Zrealizowanie zamierzonego planu wymaga ścisłej współpracy miejscowych czynników rządowych i społecznych w dziedzinie przekazania agendom Min. Przemysłu tak cennych w obecnej dobie maszyn i urządzeń fabrycznych oraz pozytywnego ustosunkowania się władz centralnych i przydzielenie brakujących maszyn z innych terenów, względnie wyasygnowanie na ten cel większych kredytów. Poza tym konieczne jest dostarczenie produkującym fabrykom potrzebnej ilości surowca oraz zapewnienie pracownikom przemysłu lepszych warunków życiowych i mieszkaniowych.

Skrzydło południowe pałacu wersalskiego od strony parku.

Związek Bibliotekarzy i Architektów przy pracy

WARSZAWA (A). 13 i 14 maja odbyło się w Warszawie zwyczajne zebranie Delegatów Kół Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich. Na otwarcie zebrania przybył Minister Oświaty Czesław Wycech, delegaci Kół oraz liczne grono członków warszawskich.

Przewodniczył obradom Adam Łysakowski. Przemówienie wygłosił minister Wycech, podkreślając ważność zadań bibliotekarza i archiwisty i wyrażając uznanie dla ich pracy, szczególnie w czasie wojny przy ratowaniu zbiorów.

Po części sprawozdawczej referaty o stanie archiwów i bibliotek w Polsce, o zadaniach zawodowych bibliotekarzy i archiwistów samorządowych i państwowych.

Drugiego dnia obrad przewodniczący omówił najbliższe zadania Związku, po czym wybrano nowy zarząd i uchwalono szereg zgłoszonych wniosków w następujących sprawach: zaopatrzenie w książki bibliotek na ziemiach odzyskanych, powrót do kraju zbiorów wywiezionych przez okupanta, repatriacje zbiorów bibliotecznych i archiwalnych z ziem odzyskanych, potrzeby inwestycyjne bibliotek i archiwów, uregulowanie sprawy egzemplarza obowiązkowego, wydanie pragmatyki służbowej bibliotekarzy i archiwistów, polepszenie bytu pracowników nienaukowych i niższych funkcjonariuszy, uruchomienie funduszy na skup cennych książek z rąk prywatnych rozproszonych w czasie wojny.

Na zakończenie Zebranie Delegatów Kół Związku złożyło Rządowi Rzeczypolpolitej podziękowanie za jego przychylny stosunek do spraw książki i bibliotek, polegający na wydaniu dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi, utworzeniu Naczelnej Dyrekcji Bibliotek, Rady Książki i Państwowego Instytutu Książki oraz przyznaniu dodatku naukowego bibliotekarzom i archiwistom. Zebranie wyraziło wdzięczność Ministrowi Oświaty za troskliwą opiekę nad sprawami bibliotek i archiwistów. Równocześnie zgłosiło pełną gotowość współpracy w realizowaniu ustawy bibliotecznej tak doniosłej dla naszej kultury.

Gdzie jest wielki mufti Jerozolimy?

LONDYN (PAP-ms). Z Kairu donoszą, że oficjalny komunikat biura prasowego Ligi Arabskiej zamieszcza informacje, jakoby wielki mufti Jerozolimy znajdował się w jednym z krajów arabskich na Środkowym Wschodzie.

Pogrzeb marsz. Rataja na koszt państwa

WARSZAWA (PAP-ms). W związku z ostatnią uchwałą NKW PSL dotyczącą pogrzebu marszałka Macieja Rataja, Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 18 bm. postanowiła urządzić pogrzeb marszałka Rataja na koszt państwa.

Powolne tempo repatriacji Czechów z Austrii

WIEDEŃ (ZAP). Wiedeński organ mieszkających w Austrii Czechów i Słowaków „Svobodne listy" omawia powolne tempo repatriacji z Austrii, a zwłaszcza z samego Wiednia. Od chwili zakończenia wojny wytransportowano z Austrii do Czechosłowacji niecałe 5 tysięcy Czechów i Słowaków, podczas gdy planowano przesiedlenie 30 tysięcy ludzi. „Svobodne listy" skarżą się, że repatrianci doznają w Czechosłowacji niezbyt miłego przyjęcia.

Delegacja polska w Sztokholmie

SZTOKHOLM (PAP). Do Sztokholmu przybyli wiceminister Pracy Giebartowski i wiceminister Zdrowia Morzycki celem nawiązania kontaktu z szwedzkim ministerstwem opieki społecznej i komitetem dla międzynarodowej pomocy.

Zabójcza lina

FRANKFURT n/Menem (ZAP). W Stuttgarcie zabił się znany pod nazwiskiem Rio Santos akrobata niemiecki Erich Hauch spadając z wysokości 45 m w ruiny. Był to jedyny akrobata niemiecki, jeżdżący na swym motocyklu po linie bez ochronnych siatek. Spadł on znajdując się zaledwie dwa metry od wieży ratuszowej, do której przymocowany był jeden koniec liny, ponieważ lina się zerwała.

Hauch występował na rzecz odbudowy stolicy Wirtembergii.

Międzynarodowe Targi Poznańskie ogłaszają konkurs na afisz

POZNAŃ. Dyr. Międz. Targów Poznańskich ogłasza konkurs na afisz propagandowy. Afisz o wymiarach 85×60 cm w 3 kolorach winien nosić datę 26 kwietnia — 4 maja 1947 „Międzynarodowe Targi Poznańskie" oraz napis: „Szczegółowych informacyj udziela Dyrekcja MTP, Poznań, Zwierzyniecka nr 13". Napis „Międzynarodowe Targi Poznańskie" i data powinny być tak rozmieszczone, aby zastąpienie ich napisem obcojęzycznym nie nasuwała trudności technicznych. Ponadto afisz winien przewidywać u dołu pewną ilość wolnego miejsca na umieszczenie w języku obcym napisu w niewielkich rozmiarach, o treści nast. „Szczegółowych informacji udzielają placówki dyplomatyczne polskie za granicą oraz Dyrekcja Międzynarodowych Targów Poznańskich, Poznań, ul. Zwierzyniecka 13".

Dyrekcja Targów wyznacza za najlepsze prace nagrody, a mianowicie: 1. w wys. 10.000 zł, 2. 5.000 zł oraz zastrzega sobie prawo ewtl. kupna innych prac konkursowych za cenę 1.000 zł. Termin zgłaszania prac, które nadsyłać należy pod adresem MTP Poznań, ul. Zwierzyniecka 13, upływa 15 lipca.

Nowy typ lampy

MOSKWA (PAP). Uczeni radzieccy zbudowali pierwszy model lampy fluoryzującej. Nowa lampa ma kształt rurki, która jest napełniona świecącym gazem. Inowacją wprowadzoną przez uczonych radzieckich jest to, że ścianki rurki pokryte są wewnątrz warstewką substancji fluoryzującej, która pochłania wytwarzane przez lampę promienie ultrafioletowe i w ten sposób daje przyjemne dla oka równe, białe światło, zbliżone do dziennego, zużywa przy tym trzykrotnie mniej energii od zwykłej żarówki elektrycznej.

Spółdzielczość wreszcie otrzyma samorząd

WARSZAWA (g). Podjęte zostały kroki, ażeby spółdzielczość po dłuższym okresie rządów komisarycznych, o charakterze tymczasowym, uzyskała wreszcie somorząd.

W tym celu zwołane zostaną oddziałowe zgromadzenia spółdzielni. Związku Rewizyjnego Spółdzielni RP

W związku z tym Zarząd Główny znajdujący się w Łodzi wydał zarządzenie o uporządkowaniu rejestrów członków w spółdzielniach. W myśl tego zarządzenia przyjęto za podstawę do ustalenia ilości głosów stan członków na 31 marca rb.

W wypadkach wątpliwych powołane będą specjalne komisje z udziałem przedstawiciela Związku Spółdzielni i rady Oddziału.

Zarząd Związku roześle do oddziałów spis spółdzielni mających prawo głosu decydującego na oddziałowym zgromadzeniu spółdzielni z podaniem liczby członków.

Oddziały obowiązane są sprawdzić zgodność liczby członków z materiałami posiadanymi przez miejscowy oddział Związku Rewizyjnego spółdzielni RP.

Zamulenie portu szczecińskiego

SZCZECIN (ZAP). Głębokość kanału, którym dochodziły statki do portu szczecińskiego wynosiła 23 stopy, tj. 9,6 m. Niestety, na skutek długiego nieoczyszczania dna, obecnie głębokość kanału wynosi tylko 7 metrów. Z tej przyczyny przewiduje się, że gdy statek przybędzie z pełnym ładunkiem, w niektórych wypadkach trzeba go będzie częściowo rozładować w Świnoujściu. W przyszłości opracowany zostanie trzyletni plan oczyszczenia z mułu dna rzeki, w tej chwili jednakże nie dysponujemy na ten cel odpowiednimi jednostkami pływającymi.

Prasa włoska podaje, że w Lombardii odkryto bogate złoża naftowe.

NIEURZĘDOWA TABELA WYGRANYCH

III-ci dzień ciągnienia II klasy 47 Loterii

Wygrana 250.000 zł. Nr 66517.

Wygrane po 20.000 zł. NrNr 31039 49033 79945.

Wygrane po 10.000 zł. NrNr 20020 53467 54336 55429 55455 65034 73336 81184 86287.

Wygrane po 5.000 zł. NrNr 8787 31592 34744 38333 42289 52479 52969 64586 65893 69945 74071

Wygrane po 2.000 zł. NrNr 509 2088 3186 5196 722 988 10671 17636 977 18213 19330 24103 27011 32976 34284 36553 42128 368 45376 49523 50552 51763 55461 69204 508 73391 75801 81141 644 84111 87675 89989 90067 95216 98559.

Wygrane po 1500 zł. NrNr 728 4427 551 704 10051 12997 13744 14122 494 750 15741 16023 682 20192 507 22600 24925 25557 26559 31762 32365 773 33118 648 739 34185 35058 39120 326 41652 45229 696 829 944 46274 47400 53823 50455 54983 56671 59355 60542 61407 62901 63853 64614 686 65848 70196 72096 74467 75465 76457 80671 84165 85211 969 89484 94984 95570.

Wygrane po 1250 zł. NrNr 112 666 3289 921 5246 717 6478 7812 8137 9066 788 902 61 11064 12793 805 15050 16524 972 17933 18938 21691 22404 633 23294 726 24087 25100 26310 27704 29788 979 31254 32130 33102 999 34986 35527 36849 37902 38183 793 982 39409 795 43109 41477 714 857 44755 45052 695 47644 48019 427 796 49210 50916 51295 52763 53101 54116 563 55313 477 812 56185 57304 59300 60207 61291 988 62230 66762 67459 590 691 989 68042 223 72270 422 769 770 73357 445 74076 642 729 75737 77756 80155 198 82050 127 590 83033 084 84882 85644 86062 529 87971 88510 89634 708 91801 986 93309 94761 95697 96083 226 97079 201 203 99089 417 681.

Wygrane po 1000 zł. NrNr 454 678 985 1161 217 712 824 2091 195 252 472 715 60 801 46 3128 320 49 646 744 4110 229 342 3 50 7 435 6 548 871 910 5166 417 589 609 6044 181 744 874 7 7256 684 986 8124 646 706 9599 976 11032 5 520 626 62 12790 869 928 51 82 13285 438 738 14158 651 15436 511 896 16019 90 496 17418 34 779 18357 508 891 923 20388 461 21140 91 350 753 22048 347 878 23133 201 885 871 99 904 63 24039 93 320 487 502 720 835 927 25306 460 605 979 26282 344 580 625 48 27109 28116 253 565 29127 429 80 598 703 33 893 905 30326 31133 458 75 703 32278 698 726 33266 350 725 82 872 34023 101 475 549 664 78 82 782 36443 566 92 686 801 37180 366 931 38035 43 336 652 889 39375 449 790 40167 320 27 502 772 847 928 41004 129 767 42517 679 970 43413 86 527 839 935 44103 455 519 45 766 45029 559 656 734 46103 59 47094 732 48 48044 216 445 729 49384 502 717 65 831 50090 573 51086 572 677 734 977 52038 082 095 120 176 193 221 379 440 550 695 726 53213 238 268 643 878 54000 240 292 429 624 689 701 990 55076 495 541 797 56233 57086 147 172 344 567 590 929 58011 330 465 686 799 59402 476 788 60125 210 329 386 387 484 614 781 896 61494 921 62202 240 725 864 63193 571 750 64145 466 467 628 852 858 65156 716 739 743 758 810 884 906 908 66016 552 764 67609 648 680 917 68036 363 378 558 852 866 919 69028 089 343 365 918 71561 805 72573 792 965 73455 803 825 74006 018 489 500 661 75028 052 999 76175 691 77461 78012 243 394 79168 207 464 578 621 641 730 978 80655 673 971 81116 162 178 341 438 83164 262 427 561 688 849 84135 312 689 730 85277 396 647 819 949 87334 640 669 747 962 88167 769 938 89205 350 449 578 607 90106 601 961 91048 919 92054 118 462 480 660 796 93041 637 641 642 94906 991 95369 96125 137 259 505 656 751 755 885 904 97177 228 285 421 981 98010 308 374 579 99091 557 656.

d. c. wygranych po 250 zł. z 1 dnia ciągnienia

Wygrane po 250 zł. NrNr 40017 243 395 494 573 647 50 57 61 713 86 876 41078 122 56 246 76 79 308 46 431 32 512 17 647 892 907 42002 96 163 213 69 432 65 566 708 77 919 95 97 43018 20 48 49 95 138 202 78 315 79 534 54 602 700 44025 64 189 95 262 82 490 502 78 84 95 601 07 714 822 45024 95 184 238 89 417 92 510 12 26 45 57 65 630 32 37 59 715 22 62 833 34 50 68 909 30 64 76 90 91 94 46082 128 41 48 60 230 334 40 405 17 20 37 505 52 745 841 47 933 69 47024 38 172 89 209 60 308 547 609 52 88 736 62 932 77 88 48081 123 41 50 53 80 241 329 36 73 78 428 35 576 861 49004 06 202 83 92 377 424 30 528 34 655 707 21 30 800 996 50086 107 54 55 305 62 577 634 708 27 89 917 51069 79 85 219 57 399 585 951 62 52010 15 85 115 33 37 143 156 58 247 70 84 338 39 40 43 69 405 06 51 511 96 683 752 89 807 27 37 911 89 97 53072 93 109 12 20 243 335 43 492 503 63 72 606 44 63 68 732 93 800 69 969 54035 72 102 167 206 53 303 07 20 403 26 35 55 473 575 85 668 710 21 39 87 93 831 77 924 55000 03 79 84 121 34 215 33 36 53 61 375 91 407 22 42 787 865 96 905 56098 265 324 98 436 45 92 521 709 827 45 55 57011 120 58 200 30 367 68 506 79 616 743 54 96 875 920 22 58114 293 375 479 516 81 716 32 835 81 59200 44 319 57 67 444 53 87 679 84 706 83 84 985 60014 138 165 226 36 545 625 55 831 61 904 50 60992

dalszy ciąg wygranych po 250 zł. z I, II i III dnia ciągnienia podamy jutro

Kalendarzyk

Czwartek, 20 czerwca
Katolicki: Boże Ciało
Słowiański: Bogumiły
Historyczny: 1624 Hetman Koniecpolski bije Kantymira pod Martynowem koło Halicza. 1768 Upadek Baru.

BYDGOSZCZ

III. Koncert Symfoniczny Miejskiej Orkiestry Symf. pod dyrekcją Arnolda Rezlera z udziałem Olgi Iliwickiej — fortepian — odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 19 w Pomorskim Domu Sztuki, Aleje 1 Maja 20. W programie Mozart: uwertura do op. Idomenco, Chopin: koncert e-moll i Dworak: Symfonia z Nowego świata. Bilety do nabycia w kasie Pom. Domu Sztuki w godz. 10—13, 15—19.

Państw. Koedukacyjne Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Bydgoszczy, Świętojańska 20, jest przeznaczone dla osób w wieku powyżej 18 lat (I—II semestr), 19 lat (III—IV) i 20 lat (V—VI), zwłaszcza pracujących zawodowo. Nauka po południu — **wpisy** na semestry I—VI (klasy I—IV gimn. i I—II lic.) 24—27 czerwca od 10—13; należy przedstawić dowód osobisty i ostatnie świadectwo szkolne. Egzamin wstępny 1. 7. od godziny 8.

Widokówki z okazji 600-lecia m. Bydgoszczy. Z okazji 600-lecia m. Bydgoszczy ukazały się okolicznościowe widokówki z rysunkami zabytków miasta. Widokówki zostały wydane nakładem księgarni L. Posłusznego i Ski.

Starostwo Powiatowe Bydgoskie zawiadamia, że z dniem 15. 6. 46. posiada następujące nr nr połączeń telefonicznych: centrala nr 2640, gabinet starosty nr 1624, gabinet wicestarosty nr 1627, referat budowlany nr 1514, referat inwalidzki nr 1239.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI

Czwartek: g. 15 30 Świętoszek, g. 19 Ziemia nieludzka. **Piątek:** Ziemia nieludzka. **Sobota:** Świętoszek.

TEATR POWSZECHNY

Czwartek: Nieczynny. **Piątek:** Ja tu rządzę (zesp. dram. „Znicz"). **Sobota:** Ja tu rządzę.

POMORSKI DOM SZTUKI

Wystawa Prac Związku Polskich Artystów Plastyków Okr. Pomorskiego otwarta codziennie od g. 10—13 i od 15—18. Wstęp 5 zł.

TEATRY ŚWIETLNE

Pomorzanin: Manewry miłosne. **Wolność:** Muzyka i miłość i symbol „C". **Polonia:** Piękna płeć. **Orzeł:** Biały murzyn. **Bałtyk:** Chłopiec z naszego miasta.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY

Komenda miasta M. O.	23-47
Pogotowie Ratunkowe	10-00

DYŻURY APTEK

Piastowska — ul. Śniadeckich 51, **Przy Placu Teatralnym** — ul. Jagiellońska 29.

B. starosta nieszawski osadzony w obozie pracy w Jaworznie

BYDGOSZCZ. Delegatura Kom. Spec. w Bydgoszczy przeprowadziła śledztwo w sprawie Wiktora Ignatowicza, który, pełniąc obowiązki starosty nieszawskiego od lutego do września 1945 r. nadużył swej władzy i działając na szkodę interesów publicznych, z ogólnej ilości 15.426.81 litrów spirytusu rozdzielił nieprawnie 700 l. Stwierdzono dalej, że Ignatowicz spirytus ten rozsprzedał za niewspółmiernie niską cenę, a pewną część jego przywłaszczył sobie. Poza tym zarzuca mu się brak rozliczenia z 4.500 zł, które pobrał na swoje konto.

Razem z Ignatowiczem oskarżony został wicestarosta nieszawski Czesław Lewandowski. Przeprowadzone jednak przez Kom. Specj. dochodzenie wykazało, że Lewandowski mimo że wiedział o odnośnym zarządzeniu województwa działał w dobrej wierze. Poza tym Lewandowski cieszył się zawsze opinią sumiennego pracownika.

Mocą orzeczenia Kom. Specj. Wiktor Ignatowicz skierowany został do obozu pracy przymusowej w Jaworznie, na przeciąg jednego roku, z zaliczeniem aresztu prewencyjnego. Lewandowskiego uwolniono. Motocykl przydzielony Lewandowskiemu w czasie pełnienia obowiązków wicestarosty ma być przekazany TZP (stk)

Świat pracy a referendum

Wczoraj o g. 10 odbyła się w domu OKZZ konferencja wszystkich członków zarządów oddziałów, kół i zarządów okr. poświęcona sprawie głosowania ludowego. Na wstępie przewodniczący OKZZ Bąkowski zreferował znaczenie głosowania ludowego i ustosunkowanie się związków zaw. do tego wydarzenia. Z kolei sekretarz Dryll zapoznał zebranych z planem pracy i obowiązkami aktywu ZZ. Odczytaniem odezwy do świata pracy, wzywającej do trzykrotnej odpowiedzi — „tak", zebranie zakończono.

Po południu odbył się w ogrodzie „Strzelnicy" wiec z udziałem kilkutysięcznej rzeszy warstw pracujących. Do zebranych przemówili w krótkich słowach przedstawiciele PPS Przegadejski i PPR Kuligowski, apelując do zebranych by odpowiedzieli trzykrotnie „tak", po czym głos zabrał sekretarz gen. CKZZ Rusinek. Mówca w mocnych słowach podkreślił znaczenie referendum ludowego uzasadniając szczegółowo potrzebę twierdzących odpowiedzi na wszystkie pytania. Zwracając się pod koniec przemówienia z wezwaniem do mieszkańców bohaterskiej Bydgoszczy, która ofiarami poniesionymi podczas ostatniej wojny zadokumentowała swój patriotyzm mówca zaapelował, aby i w tym wypadku postawą swoją potwierdziła najlepszą o niej opinię.

Wiec zakończono odczytaniem odezwy do świata pracy nawołującej do masowego udziału w głosowaniu ludowym i solidarnego głosowania w duchu powziętych przez ZZ uchwał.

Zmienia się oblicze

śródmieścia Bydgoszczy

Centrum miasta Bydgoszczy, a szczególnie park Kazimierza Wielkiego i otoczenie zmienia, zwolna wygląd, przygotowuje się do najważniejszego z wydarzeń jubileuszu 600-lecia — to znaczy, otwarcia Pomorskiej Wystawy Przemysłu, Rzemiosła i Handlu.

W parku Kazimierza Wielkiego prowadzone są intensywne prace nad odgrodzeniem terenu, budową muszli koncertowej i budową wielkiej hali wystawowej. Już w najbliższym czasie podjęte będą prace nad budową głównej bramy wejściowej oraz poszczególnych pawilonów. Równocześnie, natychmiast po ukończeniu wykładów w szkołach zawodowych, prowadzone będą roboty renowacyjne wewnątrz gmachów.

Ubiegła niedziela, dała mieszkańcom Bydgoszczy przedsmak tego ruchu, jakiego świadkami będziemy w okresie wystawy. Mianowicie „podwieczorek przy mikrofonie", transmitowany z „Kawiarni Artystów" zgromadził nie tylko w ogrodzie Domu Sztuki, ale również w parku Kazimierza Wielkiego rzesze publiczności. Tego rodzaju podwieczorki i transmisje odbywać się będą w okresie wystawy bardzo często. Możemy donieść, że następny „podwieczorek przy mikrofonie" w „Kawiarni Artystów" odbędzie się w dniu 14 lipca br. — to jest w dniu otwarcia wystawy.

W tym samym dniu odbędzie się w Bydgoszczy IV ogólnopolski kongres Rzemiosła, który zgromadzi wielotysięczne rzesze rzemieślników. Zjazd zaszczycą swoją obecnością przedstawiciele Rządu Jedności Narodowej. W sprawie ustalenia programu zjazdu bawił w tych dniach w Bydgoszczy dyrektor departamentu Ministerstwa Przemysłu p. Erenberg, który uzgodnił z przedstawicielami Izby Rzemieślniczej szczegóły zjazdu.

Jeśli chodzi o samą wystawę, to już obecnie na pl. Wolności oglądamy pomysłowy pawilon Przemysłu Piwowarskiego, który stanowi jedną z dostępnych każdemu atrakcji w roku jubileuszowym Bydgoszczy.

Kąpielisko w Brzozie otwarte

Dowiadujemy się, że obywatele Bydgoszczy w bież. roku korzystać mogą ze znanego z czasów przedwojennych kąpieliska w Chmielnikach nad jeziorem Klasztornym (Brzoza).

Kąpielisko jest w użytkowaniu Ligi Morskiej, a jej członkowie korzystają z 25 proc. upustu.

Na miejscu restauracja, kabiny, pokoje.

ZWM zawiadamia zgłoszonych na organizowany przez „Życie" kurs przygotowawczy do roku wstępnego, iż w piątek, dnia 21 bm., rozpocznie się kurs selekcyjny. Kandydaci obowiązani są zgłosić się w tym dniu w godz. przedpołudn. w Bydgoszczy, Nowy Rynek 10, parter.

Napad w nocy

BYDGOSZCZ. W nocy z 16 na 17 bm. o godz. 1.30 dwóch nieznanych i uzbrojonych w rewolwery osobników, dokonało napadu rabunkowego na mieszkanie p. Juliana Liwatowskiego, mieszkańca wsi Polki w pow. rypińskim. Bandyci po uprzednim sterroryzowaniu i związaniu wszystkich domowników, zrabowali garderobę wartości przedwojennych 596 zł oraz znalezioną gotówkę w sumie 1.300 zł, oddalając się wśród mroku nocy. Zawiadomione organa MO wszczęły energiczne śledztwo celem wykrycia sprawców napadu. (RI).

UNRRA płynie do Bydgoszczy

GDYNIA (m). W porcie gdyńskim barka „B. M. Gdynia" zakończyła ładowanie towarów UNRRA, przeznaczonych dla miasta Bydgoszczy. Na barkę załadowano racje wojskowe, mleko w proszku i inne artykuły spożywcze pochodzące z dostaw UNRRA dla Polski.

ROZDZIELIĆ NIETRWAŁE TOWARY UNNRA

Zwiedzając ostatnio magazyny darów UNRRA, zdołaliśmy stwierdzić, że w olbrzymich składach duże jest artyk. łatwo psujących się. Praktyka wykazuje, że władze aprowizacyjne rozdzielając artykuły żywnościowe zmuszone są do niszczenia żywności uległej zepsuciu. W magazynach znajdują się olbrzymie ilości śledzi, soków, konserw mięsnych i jarzynowych i dziesiątki innych artykułów. Wskazanym byłoby, aby władze najpierw przydzieliły artykuły nietrwałe, pozostawiając np. kawę nienaloną, która w magazynach leżeć może całe lata, na okres późniejszy.

Z okazji „Tygodnia PCK" w dniach od 2 do 9 bm. Koło PCK przy Fabryce Obuwia „Leo" na terenie fabryczn. urządziło zbiórkę pieniężną, która przyniosła zł 2 387. Kwotę tę przekazano Oddz. PCK w Bydgoszczy, 3 Maja 24 — na zasilenie fundacji dla repatriantów ze wschodu.

Kupcy i rzemieślnicy! W sobotę, 22 bm. o g. 19 z ramienia PZZ Okr. Pom. odbędzie się zebranie informacyjne dla członków Izby Rzemieśln. i Zw. Kupców Samodz. w sprawie „Referendum" w sali OKZZ, ul. Toruńska 30. Stawiennictwo członków obowiązkowe.

WŁAŚCICIELE I ADMINISTRATORZY DOMÓW

Zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego Okręgowej Komisji Głosowania Ludowego wzywam wszystkich właścicieli wzgl. administratorów domów i prowadzących meldunki do bezzwłocznego, a najpóźniej do dnia 21 bm. przedłożenia właściwym Obwodowym Komisjom w godzinach od 15—17 spisów mieszkających w ich domach osób wojskowych.

Adresy poszczególnych Komisji Obwodowych uwidocznione są na afiszach oraz na karteczkach, umieszczonych we wszystkich domach.

Prezydent Miasta:
(—) Twardzicki

Kraków — Pomorze w piłce nożnej

Dziś o godz. 18.30 odbędzie na Stadionie Miejskim sensacyjne spotkanie międzyokręgowe w piłce nożnej między reprezentacjami Krakowa i Pomorza. Władze Pom. OZPN czynią usilne starania, żeby podnieść poziom piłkarstwa pomorskiego i dlatego zakontraktowały mecz z najsilniejszym okręgiem w Polsce. Jakkolwiek by wypadło porównanie sił obu reprezentacji, jest rzeczą pewną, że z zetknięcia się z doskonałą szkołą krakowską piłkarze pomorscy wynieść muszą duże korzyści.

Składy drużyn przedstawiają się następująco: **Kraków — Smolarek**, Kubik, Flanek, Wapiennik I, Legutko, Wapiennik II, Cisowski, Cholewa, Parpan II, Gracz, Mamon. **Pomorze** — Burchardt, Gabara, Kubalczyk, Wiśniewski, Osmański, Urbański, Grenda, Wesołowski, Kossobudzki, Kamiński, Łabędzki. Spotkanie sędziować będzie p. Przybysz z Bydgoszczy. W przedmeczu o g. 17 spotkają się drużyny juniorów „Brdy" i „Polonii". Polskie Radio nagra fragmenty głównego spotkania na płyty, o g. zaś 20 transmitować będzie ostatni kwadrans gry bezpośrednio na falę ogólnopolską.

Jakkolwiek skład drużyny krakowskiej nie jest najsilniejszy, zespół gości przedstawia b. wysoką klasę, gdyż Kraków jest istną kopalnią talentów i wielkim rezerwuarem piłkarzy stojących na wyrównanym poziomie. Drużyna pomorska stoi przed poważnym egzaminem. Czy go zda i z jakim wynikiem, zobaczymy dziś o **g. 18 30 na Stadionie Miejskim.**

Z APROWIZACJI

Wydział Aprow. i Handlu m. Bydgoszczy podaje do wiadomości, że cenę chleba pszenno-razowego wydawanego na karty żywnościowe na czerwiec ustalono na 7 zł za 1 kg. Cena ta obowiązuje aż do odwołania. Pobieranie ceny wyższej będzie surowo ścigane sądownie. Chleb pszenno-razowy winien być wypiekany na drożdżach i wydawany na karty żywnościowe na odc. chlebowe wymienione w kom. prasowym z dnia 16 bm.

Zarząd M. Wydz. Apr. i Handl. m. Bydg. komunikuje, że urzędy i instytucje użyt. publ., które złożyły zapotrzebowanie na koks na okres zimowy 1946/47 r. (w myśl ogł. z dnia 5 bm.) proszone są o zgłaszanie się po odbiór asygnat w Wydz. Aprow. i Handl (Grodzka 25, pok. 13).

Wydz. Apr. i H. m. Bydg. podaje do wiad., iż od 24 do 28 bm. można otrzymać na karty żywn. z czerwca we wszystkich sklepach spoż. dla I kat. prac. na odc. 45 po 6 puszek konserw mięsnych, dla II kat. prac. na od. 31 po 3 puszki konserw mięsnych, dla III kat. prac na odc. 27 po 2 puszki konserw mięsnych, dla kat. I rodz. na odc. 30 po 3 puszki konserw mięsnych, dla kart dodatk. „C" na odc. nr 17 po 2 puszki konserw mięsnych. Waga jednej puszki wynosi 340 ? g. Cena za 1 kg 12 zł.

Z powodu tymczasowego braku śledzi **na wywołane** odc. poszczeg. kat. (dla II prac. — odc. 30, dla III prac. — 29' i dla II rodz. — odc. 26) należy wydawać jedynie ryby suszone. Na śledzie wywoła się w terminie późn. inne odcinki. Kupcy pobiorą natychmiast asygnaty towarowe w tut. Wydz., pok. 23 i rozliczą się z rozprowadzonego towaru bezwzględnie do dnia 4. 7. 46 r. pod rygorem wstrzymania przydziałów kontyngent.

Na karty żywn. I kat. prac. z kwietnia 46 r. na odc. 24 można nabyć w sklepach mleczno-nabiałowych po jednej puszce mleka skondensowanego o wadze 382,750 g w cenie 6 zł za 1 kg. Kupcy pobiorą natychmiast asygnaty towarowe w tut. Wydz., pokój 23 i rozliczą się do dnia 2. 7. 46 r. Kto z konsumentów towaru w terminie nie wykupi, przydziału nie otrzyma.

Wydz. Apr. i H. komunikuje, iż stosownie do zarządzenia Urz. Woj. Pom., kupcy branży mleczno-nabiał. z kart dodatk. D-3 wydanych na lipiec br., winni rejestrować odc. rejestr. I. Sklepy spożywcze rejestrują odc. rejestr. II Ze względu na ograniczoną ilość odcinków karty dodat. D-3 mleko dla dzieci należy wydawać na odcinki 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 po 1 litrze, zaś na nr 8 po ¾ litra. Wobec tego należy co czwarty dzień wyciąć 1 odcinek.

Celem umożliwienia dziennego wydawania mleka w ilości ¼ l, winny punkty rozdzielcze mleka sporządzić imienne listy zarejestr. kartek, w których oznaczać będą codzienną ilość pobranego mleka. Z kart „MK" dla dzieci do lat 3 należy rejestrować jedynie odc. kontr. I w sklepach mleczno-nabiał. Odc. ten musi być zaopatrzony w pieczęć Urz. Woj. W razie braku pieczęci U. Woj. kart. „MK" na mleko nie wolno honorować.

Podaje się do wiadomości, iż należy rejestrować karty żywn. I kat. prac. z czerwca w celu otrzymania papierosów w terminie od dnia 21 do 24 bm. w nast. spółdzielniach oraz kioskach: we wszystkich sklepach Bydg. Spółdz. Spoż., w Spółdz. Prac. Miejsk. Jagiellońska 69, Długa 63, i Król. Jadwigi 2, w Spółdz. Samop. Chł., Al 1 Maja 63, w Spódz. Prac. Leśnych, Św. Trójcy 18 oraz w kioskach: Nyka, (1 Maja 37), Gołębiewski (Kujawska 4), Lubowski (Pomorska 1), Kwasiński (Al. 1 Maja) (przy torze kolejowym), Jakubowski (Grunwaldzka) (ost. przyst. tramw.), Podolak (Pl. Piastowski), Tarczyński (Fordońska 12', Wabich (Nakielska róg Wrocł.), Nawrocki (Król. Jadwigi 27), Szczypiorski (Św. Trójcy róg Pozn.).

Spółdzielnie oraz kioski jako kupon rejestr. wytną odc. 32 i złożą te odc. w Wydz. Apr. i H., pok. 7, 25 bm. Po tym terminie dodatkowo rejestrują karty żywn. wszystkie sklepy Spółdz. Prac. Miejskich.

Zuchwały rabunek

BYDGOSZCZ. W ub. niedzielę w nocy banda złożona z 6 uzbrojonych osobników wtargnęła do ogrodu Stanisława Jadwiszewskiego zamieszkałego we wsi Zarzycewo gm. Szpital pow. Lipno, gdzie pod groźbą użycia broni, zrabowała 10.000 zł gotówką, kilka garniturów 25 kg cukru, 50 kg słoniny, oraz pewną ilość drobniejszych części garderoby męskiej i damskiej. Organa MO wszczęły dochodzenia uwieńczone pewnymi rezultatami, których jednak z uwagi na dobro toczącego się śledztwa ujawnić nie możemy. (RI).

Sport

ŁÓDŹ — KRAKÓW 3:0.

Rezerwowa reprezentacja piłkarska Krakowa poniosła w Łodzi zasłużoną porażkę.

ZAGŁĘBIE — KRAKÓW 2:1 (0:1)

Rozegrany w Sosnowcu mecz piłkarski zakończył się zwycięstwem reprezentacji Zagłębia nad reprezentacją Krakowa w stosunku 2:1. Bramki dla zwycięzców zdobyli Prostacki i Archman, dla Krakowa Parpan.

KRAKÓW — WARSZAWA 4:1.

Najlepszy skład Krakowa pokonał w meczu piłkarskim z cyklu rozgrywek o puchar śp. Kałuży reprezentację Warszawy w stosunku 4:1 (3:0). Bramki dla Krakowa zdobyli Cholewa (2), Nowak i Gracz z karnego, dla gości — także z rzutu karnego — honorowy punkt zdobył Odrowąż.

Na radiowej fali

ROZGŁOŚNIA POMORSKA
Piątek, 21 czerwca

5.57 Progr. og.-polski. 7.05 Progr. na dzień bież. 7.10 Progr. og.-polski. 8.30 Wiad. miejsc. 8.35 Dykt. progr. dla radiow. 8.45 Konc. życz. 11.30 Aud. dla szkół „Poznaj swój kraj" opr. T. Bąblewski. 11.45 Muz. z płyt. 11.57 Progr. og.-polski. 14.40 Rec. fort. H. Kruppe. 15.15 Aud. dla dzieci: „Jak Janis kwiat paproci znalazł" wg J. Kraszewskiego op. Skarzyńska. 15.35 Pog. aktualna Fr. Bzamowej. 15.45 Inf. miejsc. 16.00 Progr. og.-polski. 21.00 Muz. oper. 21,55 Kron. dnia. 22.00 Konc. rozr. w wyk. ork. PR pod dyr. A. Rezlera i K. Wroczyńskiego — śpiew. 22.30 Konc. rekl 22.45 Pog. sport. 22.50 Chwilka muz. tan. 23.00 Progr. og.-polski. 23.35 Konc. życz. 24.00 Zak. aud.

Mały felieton

Konkurencja

Gotów! Odjazd!

Ćsiach, pach, ćsiach, pach — pociąg ruszył. W ostatnim momencie wtłoczył się do przedziału jakiś obywatel wspierający się na kulach. Wszystkie spojrzenia jadących zwróciły się w stronę Bóg wie jakiego bohatera no bo mundur najwyraźniej zielony, no i kule...

Tenże obywatel poruszył się trochę jakby niespokojnie, potrącił starszą kobietę, ktoś syknął z jego przyczyny, ktoś nawet zauważył kąśliwie, że człowiek o tak fioletowym nosie i przekrwionych oczach powinien być pod opieką lekarską... No ale jak zwykle bywa zdania są podzielone, tak też i tym razem ludzie zareagowali różnie. Jeden pan w okularach to nawet zrezygnował z siedzącego miejsca przeciskając się byle tylko dalej od nieszczęśliwego kaleki.

Obywatel o kulach jednak zaoponował:

— Ja szanowny obywatelu tylko 3 minuty się będę uskuteczniać, tylko małą chwilę was zabawię. Krótko będę śpiewał.

Ktoś inny zajął więc opróżnione miejsce, zrazu się uspokoiło, ucichło. Zaczęły się produkcje.

Hej wraca żołnierz
Wraca do ojczyzny
Kulawy żołnierz o kulach
— — — — — —
Wszak jednom drogom
Wszyscy jadziemy
Od tej Północy
Aż do Tatr..

Piosenka była wybitnie nastrojowa. Patriotyczna. Nic więc dziwnego, że po odśpiewaniu bohaterskiego rapsodu wytworzył się nastrój wilgotny. Ktoś zaczął siurkać nosem. Jakaś obywatelka westchnęła całą obfitością swego biustu. Atmosferę skondensowanych uczuć patriotycznych przerwał zachrypły nieco głos śpiewaka.

— Szanowne obywatele, bo jak mie tu widzicie wracam z zamorskiej krainy do swojej rodziny i zarabiam śpiewem na dalszom drogie...

Argumenty były tak przekonywujące, sam motyw piosenki no i kule... tyle miały wymowy, że datki posypały się jak z rogu obfitości. Nastrój wzmożonej ofiary przerwał jednak głos jakiegoś pasażera ukrytego w samym kącie.

— Repertuar owszem, rekwizyty też, tylko żeby cholera tej gołdy nie chlał bo aż tu zajeżdża i wysiedzieć nie można.

Obywatel o kulach zareagował jak człowiek ukłuty żądłem.

— Co? Nie umiecie obywatelu odróżnić śledzia magistrackiego, moczonego w occie z liściami bobkowymi. To może o głodnym pysku mam w podróż się udawać z artystyczną imprezą?...

— A zresztą nie za twoje pieniądze tylko za moje, ciężko wyśpiewane wypiłem jednom stopkie angielkie — ciągnął dalej zapeprzony. Człowiek z kąta wstał nagle, wyprostował się, wydłużył i zdjął przyłbicę bez reszty.

— A cóż ty lebiego alkoholem notorycznie karmiony pożądnych obywateli idziesz pod uczucia patriotyczne łechtać.

— Teosia mego żeś utrącił bo ci konkurencje robił a sam cholero grasujesz na obstawionej linii i słowa krytycznego nie dasz powiedzić?...

Co się dalej działo trudno piórem opisać. Wagon trzeszczał w wiązaniach. Wszystko co męskie i silne wzięło się za bary. Dopiero na stacji uciszyło się nieco. Powaśnioną konkurencję przekazano solidarnie milicji i ochronie kolejowej.

Wreszcie —

Gotów!

Odjazd!

Pach, ćsiach, pach, ćsiach! Pociąg ruszył dalej.

Dopiero na zakręcie zgubiłem fioletowy nos śpiewaka, który trzymając zgoła niepożądane rekwizyty niechętnym krokiem podążał ku posterunkowi.

Bicz.

Z obawy przed karą popełniła samobójstwo

OSTRÓW (tk). Znana w czasie okupacji na terenie powiatu ostrowskiego Niemka, zamożna właścicielka 200-morgowego gospodarstwa w Ołoboku, Marcjanna Wadepohl, nie zdążyła w czasie inwazji wojsk radzieckich i polskich uciec i została osadzona w więzieniu.

W 1940 r. oskarżyła przed żandarmerią niemiecką Jana Tomalaka, zam. we Wysocku Wielkim i Mariana Kwietniewskiego, którzy służyli w O. N. o napad na jej mieszkanie. Wymienieni zostali zaaresztowani 3 stycznia 1941 r. Tomalak siedział rok w więzieniu, a Kwietniewskiego wywieziono do k. c. w Mauthausen. Mściwa Niemka ścigała poza tym ze swymi synami rob. Józefa Kaczmarka ze Sławina, który dzięki otrzymaniu fałszywych dokumentów, zdołał jednak zbiec do Niemiec i dotąd nie powrócił. W październiku 1942 r. Wadepohl doniosła policji, iż szewc A. Wierzba prowadzi bez zezwolenia warsztat obuwniczy. Na skutek donosu, skazano go na 10 miesięcy obozu karnego.

W dniu 12 bm. miała się odbyć rozprawa przeciwko Niemce przed Specjalnym Sądem Karnym w Poznaniu, na sesji wyjazdowej w Ostrowie, jednakże w przeddzień rozprawy Wadepohlowa popełniła samobójstwo w celi więziennej przez powieszenie.

Ogłoszenie o przetargu

Starostwo Powiatowe w Chełmnie ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie robót dekarskich, blacharskich, stolarskich i szklarskich przy odbudowie Szpitala Powiatowego w Chełmnie.

Oferty należy składać do dnia 4 lipca 1946 r. do godz. 10-tej w Starostwie Powiatowym, Referat Budowlany, pokój nr 19.

Bliższych informacji udziela Referat Budowlany, gdzie też mogą oferenci otrzymać za zwrotem kosztów warunki przetargowe, warunki wykonania robót, ślepe kosztorysy oraz projekty umowy.

Do oferty należy dołączyć kwit z wpłaconym wadium 2% oferowanej sumy.

Chełmno, dnia 13 czerwca 1946 r.

STAROSTA POWIATOWY
(—) mgr A. Kwiatkowski

KOMUNIKATY

Do wydzierżawienia przetwórnia padlin w powiecie pyrzyckim woj. Szczecińskie. Fachowcy zechcą składać oferty piśmiennie lub ustnie do Urzędu Pełnomocnika Rządu R. P. Referat Samorządowy do dnia 16. 7. 46 za L. Dz. 14-8/46 Sam. Przetwórnia jest natychmiast do objęcia i do uruchomienia. Warunki dzierżawy otrzymać można w/w Urzędzie (w godzinach urzędowych). Kierownik Ref. Sam. (—) Łaski Ludwik. (3894r

HANDLOWE

Wełnę owczą skupuje po cenie wolnorynkowej „Wełna", Bydgoszcz, 3 Maja 22/7. (3593

Koszule, krawaty, poleca Pracownia Krawatów i Koszul w dużym wyborze po cenach hurtowych Edward Krysiak, Łódź, Piotrkowska 136, tel. 137-07.

Futra, lisy, skórki futerkowe, materiały włókiennicze, konfekcję, galanterię skórzaną podróżną kupuje — sprzedaje Skład Włókienniczo-Futrzarski Gdynia, Świętojańska 36. (3888r

Większa maszyna do wyrobu lodów, nowa, kompletna z motorkiem elektrycznym na sprzedaż. Wiadomość Cukiernia „Bałtyk", Bydgoszcz, ul. Długa 29. (3931

Wilk pies na sprzedaż. Bydgoszcz, ul. Król Jadwigi 10/1. (3951

Bluzki damskie w dużym wyborze, ceny hurtowe — poleca firma J. Gałązka, Łódź, Piotrkowska 142. (3858r

Stortowcy! Nowootwarty Dom Sportowo-Turystyczny „Max-Play" M. Korzybska Z. Bełdowski, Sopot, Rokossowskiego 31 poleca: siatkówki — koszykówki — sprzęt tenisowy — kostiumy kąpielowe — wiatrówki itd. Hurt — detal. (3892r

„Rybak" — sieci, haczyki, bawełna, korek artykuły wędkarskie. Gdynia, Świętojańska 47. (3626r

Kupię motor do samochodu osobowego „Skoda" 1941 rok 1530 cm³. Gdańsk-Wrzeszcz, Jaśkowa Dolina 6b, I ptr. (3877r

Futra, lisy, materiały bielskie kupuje — sprzedaje firma „Alwir", Gdynia, Świętojańska 75, tel. 272-70. (3814r

Bieliznę damską, pończochy w dużym wyborze poleca Zofia Serafinowicz, Łódź, Nowomiejska 4. (2310r

„Leica" Rettina — artykuły **fotograficzne** — kupno sprzedaż. Wykonujemy prace amatorskie. Bydgoszcz, Foto-Pilichowski, „pod Arkadami".

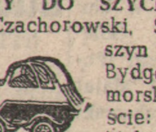
Skupujemy, względnie wymieniamy na własne wyroby drobne ilości mleka w proszku. Fabryka Cukierków Bydgoszcz, Sobieskiego 6. (3686

Fotoaparaty małoobrazkowe — Retina - Leica - Contax - Rolleifex i inne kupno — sprzedaż. Jan Pujdak i Ska, Łódź, Piotrkowska 83. (3523r

Muchołapki w najlepszych gatunkach różnych firm. Ceny ściśle hurtowe, każdą ilość na miejscu i za zaliczeniem. Łódź, Cegielniana 25, tel. 152-05. 3390r

Znaczki polskie, zagraniczne korzystnie kupisz — sprzedasz w Poznańskiej Filatelii, Poznań, Armii Czerwonej 2, tel. 31-58. (3733r

WÓZKI DZIECIĘCE — MASZYNY DO SZYCIA poleca W. Czachorowski, Skład Maszyn i Wózków, Bydgoszcz, Pomorska 21, wejście: Śniadeckich. (3825

Portrety z każdej fotografii wykonuje artystycznie „ELCHA-FILM", Warszawa, Jerozolimska 27. Prowincję informujemy listownie. (3264r

RÓŻNE

Potrzebna pielęgniarka do dzieci i samodzielna pracownica domowa z referencjami. Zgłoszenia Chełmno, ul. Parkowa 1. (3959

Wykwalifikowanej pielęgniarki do starszego niemowlęcia poszukuję. Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16/10. (3937

Wspólnika poszukuje — branża techniczna. Sklep i magazyn w centrum Bydgoszczy. Oferty IKP pod „Wspólnik". (3945

Buchaltera-bilansisty poszukuje od zaraz Wielkopolska Papiernia Bydgoszcz, Piotra Skargi 10. (3952

Technik drogowo-wodny przyjmie odpowiednie stanowisko od zaraz. Oferty do IKP — Bydgoszcz pod „Drogowiec". (3938

Radom — dyskrecja zapewniona. Konopnickiej 19, m. 2. (3898r

Leicarzy poszukuje Foto Pilichowski pod Arkadami lub Śniadeckich 24, Bydgoszcz. (3957

Poszukujemy, torebkarza i walizkarza tylko siły fachowe. Dobre wynagrodzenie. Zgłoszenia: „Es-Pe" Gdynia, ul. Świętojańska 80. (3838r

Biuralistka, obeznana z maszyną i buchalterią może się zgłosić Elektro-Chłód, Bydg., Plac Wolności 3. (3908

Potrzebny od zaraz bednarz. Warunki do omówienia. „Łoś", Gdynia, Starowiejska 3. (3836r

Chłopiec silny, uczciwy, jadący na rowerze, potrzebny od zaraz w fabryce cukrów. Bydgoszcz, Pomorska 60. (3849r

Poszukujemy: 1. chemika przemysłowca obznajmionego z przemysłem izolacyjnym; produkcja papy; **2. inżyniera budowlanego** z praktyką w zakresie kosztorysowania, projektowania i kierowania robotami budowlanymi; **3. buchaltera** obznajmionego z buchalterią przebitkową; **4. referenta gospodarczego** obznajmionego należycie ze sprawami technicznymi w zakresie samochodów. Zgłoszenia przyjmuje: Okręgowe Zjednoczenie Wytwórni Materiałów Budowlanych, Gdańsk-Oliwa, Al. Grunwaldzka 505. (3878r

ZGUBY

Znalazłem okulary przy ul. Grodzkiej w Bydgoszczy. Wiadomość IKP — Bydgoszcz. (3880r

Najsłynniejszy psychografolog darem jasnowidzenia, nieomylnie przepowie każdemu jego wydarzenia życiowe. Określi dokładnie charakter, kierunek zdolności, rady przeznaczenie. Napisać pytania, datę urodzenia załączyć 50.— zł zadatku. Odpowiedzi za zaliczeniem „Martyni". Kraków, skrytka poczt. 475. (3691r

POSZUKIWANIA

Ktoby wiedział o Czesławie Jankiewiczu, ur. w Wilnie 1924 r., poszukuje Aleksander Jankiewicz, Szczecin, ul. Naruszewicza 6/7. (3766r

Piotr Czerniuk, Bydgoszcz, Chodkiewicza 7/2 poszukuje Szuton Lubę ostatnio zamieszkałą w Wilnie. (3736

UNIEWAŻNIENIA

Unieważniam zgubioną książeczkę wojskową wystawioną przez RKU Konin na nazwisko Orzechowski Marian. (3879r

MATRYMONIALNE

Kojarzymy małżeństwa szybko, dyskretnie, fachowo. Duży wybór w całej Polsce różnych sfer w różnym wieku, zamożnych pań i panów. Łódź I, skr. 163. (3923

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 20
DZIAŁ OGŁOSZEŃ, ul. Jagiellońska 2 (pod arkadami)
DRUKARNIA „I. K. P." ul. Dr. Emila Warmińskiego 14
Za niedoręczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada.

ODDZIAŁY „ILUSTROWANEGO KURIERA POLSKIEGO" W WIELKICH MIASTACH POLSKI
PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH
AGENTURY NA PROWINCJI
DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKICH ODRĘBNE WYDANIA „IKP"

OGŁOSZENIA: Drobne po 8 zł za słowo. Poszukiwanie rodzin i pracy 3 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów.
Ogłoszenia milimetrowe: W tekście 30 zł. Za tekstem 12 zł. Urzędowe i przetargi 12 zł. Nekrologi 10 zł. Tabelaryczne i bilanse 18 zł za 1 mm. Niedziele i święta 50% drożej.
Za terminowe zamieszczanie ogłoszeń administracja nie odpowiada

Drukiem Zakładów Graficznych Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska Nr 1 E-41799